

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:
celo leto K 24—
pol leta 12—
četrt leta 6—
na mesec 2—

v upravištvu prejemati:
celo leto K 22—
pol leta 11—
četrt leta 5:50
na mesec 1:90

Dopis naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.
Uredništvo: Knaflcova ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izloja vsak dan zvečer izvenredni modelje in praznike.

Inserati veljajo: petostopna peti vrsta za enkrat po 16 vin, za dvakrat po 14 vin, za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parte in zahvala vrsta 20 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.
Upravištvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati l. t. d., to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vplačila naročnine se ne ozira.
„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto K 25—	celo leto K 30—
pol leta 13—	za Ameriko in vse druge dežele:
četrt leta 6:50	celo leto K 35—
na mesec 2:30	

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakna.
Upravištvu (spodaj, dvorišče levo), Knaflcova ulica št. 5, telefon št. 85.

Volitev v Gorici.

Pri včerajšnji ožji volitvi v mestu Gorici so z neznatno večino zmagali kandidati italijanske kamore. Odločitev je bila v rokah Slovencev, a ker ti niso enotno postopali, se je kamori posrečilo, da je za svoje kandidate dosegla zmago.

Pri volitvi sta si stali nasproti dve stranki: laški lazi-liberalci in laški klerikalci. Laški lazi-liberalci so do slej gospodovali v deželni in gospodujejo na goriškem magistratu. Ta stranka je doslej proti Slovincem vedno zavzemala intransigentno stališče in s skrajno brezobzirnostjo in doslednostjo vodila boj proti vsaki najmanjši in še tako utemeljeni slovenski zahtevi. Laški klerikalci niso mogli z dejanji doslej pokazati svoje stališča napram slovenskim zahtevam, ker niso imeli nobene moči, kajti v deželnem zboru so bili v manjšini in v opoziciji, v goriškem mestnem svetu pa sploh nimajo nobenega zastopnika. Pač pa so laški klerikalci ponovno poudarjali načelo pravičnosti tudi proti Slovincem ter so pred volitvami zopet priobčili program, v katerem o zahtevah za mesto Gorico in za deželni zbor take ustavne reforme, ki so potrebne tudi s slovenskega stališča in ki bi bile Slovincem pravične. Slovincem se je bilo odločiti med stranko, ki je z neštevilnimi dejanji tekom dolgih let pokazala svoje skrajno nasprotje do vseh slovenskih zahtev in med stranko, ki se je načeloma izrekla za upravičene slovenske zahteve.

»Narodni odbor združenih Slovencev« je v sporazumu z dosedaj izvoljenimi osmimi samostojnimi poslanci nove narodne stranke, ki se ima razviti na temelju že ustanovljenega »Slovenskega političnega društva«, da naj se Slovenci udeležijo ožje volitve in naj glasujejo za laško klerikalno stranko, ker je ta v opoziciji proti največjim nasprotnikom Slovencev, ker je vsaj po svojem programu Slovincem pravičnejša in ker se da z njo paktirati.

Če bi bili Slovenci v Gorici kompaktno glasovali za kandidate laške klerikalne stranke, bi bili le-ti zma-

gali in moč intransigentne laške kamore bi bila zlomljena.

Toda — prišlo je drugače. V zadnjem hipu se je začela na slovenski strani agitacija, da Slovenci ne smejo glasovati za kandidate laške klerikalne stranke, češ, če bodo še v Gorici izvoljeni laški klerikalci, bodo v deželnem zboru premočni in se bodo lahko združili v slovenski novostrojarij S. L. S. v večino proti ostalim slovenskim poslancem. Ta protiajitacija je imela uspeh. Vsled te protiajitacije se je namreč odcepilo toliko slovenskih glasov, da so pri včerajšnji ožji volitvi zmagali kandidati — laške kamore. Razmerje glasov je sledeče: Laški kamoristi so dobili od 1092 do 1109 glasov (Bombig 1109, dr. Cesciutti 1100, dr. Pascoli 1101 in dr. Pinansig 1092), laški klerikalci pa so dobili od 1014 do 1054 glasov (dr. Pontoni 1054, prof. Simzig 1025, inž. Culot 1014, dr. Rebulla, ki je samostojno kandidiral, pa 1043). Zmagali so torej neizprosni nasprotniki Slovencev, s katerimi se ne da paktirati, nad tistimi, s katerimi se da govoriti. Ali bo to za slovensko stvar dobro je vsekakor zelo dvomljivo. Kombinacija, da bi bili laški klerikalci z zmago v Gorici, postali v deželnem zboru premočni in se lahko združili s slovenskimi novostrojariji v večino proti ostalim slovenskim poslancem, se nam ne zdi utemeljena, že ker so v deželnem zboru le trije novostrojariji in je popolnoma neverjetno, da bi hoteli laški klerikalci potisniti večino slovenskih poslancev zopet v najhujšo opozicijo in izzvati v deželnem zboru zopet dobo neskončnih bojov. Po naši sodbi bi moralo biti Slovincem na Goriškem pred vsem na tem, da starejo moč tistih elementov, ki stoje na stališču načelne nespravičnosti v narodnih vprašanjih, in to so laški kamoristi. Nam gotovo ne bo nihče očital simpatij za klerikalizem, toda v politiki ne gre slušati simpatije in antipatije, ampak je treba hladno računati. In vsi računajo, da bi bili goriški Slovenci dobro storili, če bi bili pri ožji volitvi v Gorici glasovali za laško klerikalce, ker so ti v primeru z laško kamoro vsekakor in v vsakem slučaju manjše zlo.

Mir na Balkanu sklenjen.

Bukarešta. »Agence telegraphique roumaine« poroča: Mir je ustmenno sklenjen na podlagi, da dobe Bolgari Strumico, Grki pa Kavalo. Mirovna pogodba se podpiše jutri ob 11. dopoldne. Jutri se podpiše tudi pogodba glede demobilizacije.

Dunaj. Iz Bukarešte poročajo: Mirovni protokol se je podpisal včeraj, 6. avgusta ob 7. in 20 minut zvečer. Pogoji miru odgovarjajo zadnjim koncesijam z majhnimi izpremembami. Bodoča srbsko-bolgarska meja se prične ob stari bolgarski meji ter gre proti jugu, zahodno od Strume do Belaska, tako da ostane Strumica bolgarska, Srbi pa dobe Štip, Kočalo in gorovje Maleš. Grška meja gre od Belaska vzhodno do reke Meste, potem pa južno ob tej reki, tako da dobe Bolgari Makri, Lagos in del zaljedja Kavale.

Mir je sklenjen, velika balkanska tragedija je končana. Še trepete srca v strahu, da se prične iznova bratromorno klanje, ko oznanjajo zvonovi veselo vest: Mir je sklenjen! Še ne more človek verjeti, da je konec nezgodnih težav, konec žetve smrti, toda glasno gre skozi deželo: Mir! Mir! In vojak v zasneženih lici, ranjeni in bolni, starci in otroci, matere, žene, sestre, neveste blagoslovljajo mir, mir na Balkanu. Bolesno vesel trenutke! Še niso usahnile solze, še skele rane, še trepete prsi prelitih solza, toda mir se je povrnil v jugoslovansko zemljo, mir in sreča za osvobodene brate. Solzeč se objemajo drug drugemu tuji: Mir se je povrnil, brate! In blagoslov kličejo na zmagovito srbsko orožje!

Srbom se imamo zahvaliti, da se je končala strašna bratromorna vojna. Napadeni, izzvani, niso hoteli popolnega uničenja svojega brata.

Ves svet občuduje velikodušnost in plemenitost srbskega naroda. Edini, ki v prvi in drugi balkanski vojni niso izgubili niti ene bitke, edini, ki zasledovani, zasmehovani, teptani

niso izgubili treznega preudarka, se niso prevzeli ter so podali svojemu nesrečnemu, zaslepljenemu, zapeljativemu in premaganemu bratu roko. Se več! Dali so mu pravice, sprejemajo ga kot enakopravnega, spoštevajo hočejo njegove svetinje! Kje najdeš v Evropi narod, ki bi se bil izkazal v vojni in po vojni takega junaka, junaka tudi na duši?

Velike so žrtve, ki jih je prinesla nesrečna Bolgarska. Dolgo bodo krvavele rane; toda če spozna sedaj svojo nalogo, če skuša doseči Srbe v plemenitosti in odkritosrčnosti, jo čaka lepa bodočnost ob strani Srbije. Za svojo pohlepno je dosti kaznovana, svojo neodkritosrčnost naj popravi z nastopom, ki ji bo prinesel srca bratov in na Balkanu bo zopet harmonija.

Pohlepno in škodoželjno so gledali tudi Grki proti severu, Okoristili so se s krvavimi zmagami Srbov. General Ivanov s svojo vojsko se je moral umikati proti severu, če ni hotel, da ga Srbi popolnoma odrežejo od domovine, če je hotel priti na pomoč svojemu kralju. Bitke, ki so se bile na tem umikanju, so bile krvave in strašne, toda ko je general Ivanov dospel v bližino druge bolgarske vojske, ko se mu ni bilo več treba bati, da mu odrežejo Srbi povratek, je začela prestiti Grkom huda. Grki so dosegli mnogo, mnogo več, kakor jim gre po uspehu orožja, a Grki še niso zadovoljni, še bi hoteli več in vedno več. Naj se čuvajo, da jih za pohlepno ne zadene usoda, ki je zadela Bolgare!

Romuni so posegli v vojno, ko je bila moč Bolgarske strta od Srbov. Dosegli so velike uspehe, zasedli lepe pokrajine ob Donavi in Črnem morju. Okoristili so se hoteli, ko so imele vse druge balkanske države dobiček od razpadle Turčije. Predodlagjena, da bi sodelovala, si je vzela Rumunska od Bolgarske kos plena. Ni to plemenito, lahko bi rekli, da celo ni pošteno, toda s svojim vpadom na Bolgarsko so Romuni izdatno pripomogli do hitrega sklepa miru in so ostali še dokaj zmerni, tudi ko so videli, da je moč Bolgarske strta. S sebičnim namenom so se pridružili zavzeznikom in so hoteli biti zraven, ko se deli plen. Še ko se je sklepal mir

v Bukarešti in ko so dosegli vse, kar so zahtevali, Romuni niso hoteli odločiti svojega vojaštva iz Bolgarske. Bili so se, da pride do obnovitve vojne in da bi ona sama ne mogla biti potem več pri razdelitvi, če bi prišlo do končnega obračuna.

Edini Srbi so nastopali nesebično in pošteno ter so pokazali tudi pri sklepu miru, da so ostali trezni in preudarni. Njim gre zasluga za mir, njim veljajo blagoslovi tako težko preizkušenih narodov.

Včerajšnja seja mirovne konference v Bukarešti.

O včerajšnji seji mirovne konference v Bukarešti, so dospeli le odlomki brzjav v inozemstvo. Zdi se, da je bilo veselje nad sklenjenim mirom v Bukarešti tako velikansko, da so v prvem hipu pozabili na ves ostali svet. Zato si pridržimo obširnejše poročati o poteku včerajšnje konference na drugem mestu, tu pa podajamo odlomke iz včerajšnjih brzjav o poteku konference.

Konferenca se je sestala ob 4. popoldne. Ko je bil protokol zadnje seje prečitani in podpisan, se je oglašil k besedi Venizelos, da prečita neko brzjavko kralja Konstantina, ki pravi, da je došel k grškim predstavnikom bolgarski parlament, ki je sporočil Grkom, da bodo morda že včeraj Bolgari začeli zopet z vojnimi operacijami.

Bolgarski delegati so izjavili, da o tej stvari ne vedo ničesar, in da mora biti to brez dvoma samo pomota vsled pogrešnega sporočila kdaj se je premirje pričelo.

Ministrski predsednik Majorescu je prebral nato verbalno noto severoameriških Zedinjenih držav, ki izraža željo, da naj se sprejme v mirovno pogodbo določba o popolni svobodi državljanov in vseh pravic prebivalstva, ki se odloči od ene države in pripade drugi. Ministrski predsednik Majorescu je pripomnil k tej želji, da je to že državno pravo v vseh prizadetih državah.

Načelniki vseh misij so pritrdili, da je nepotrebno razpravljati o takem dostavku k mirovni pogodbi.

Predsednik je nato apeliral na zastopnike vseh prizadetih držav, da

LISTEK.

Dolga roka.

M. Gardenhire.

(Dalje.)

»Kar bom prav gotovo tudi storil,« je rekel mladi mož s poudarkom. »Zavedam se, koliko smo vam dolžni, in vse svoje življenje bom na to delal, da vam to poplačam. Ne pozabite, kar sem vam omenil glede denarnega vprašanja.«

»Ne pozabim!« je vzkliknil Conners ter se nasmehnil.

»In jaz bi vas rad opomnil na to, da ste pustili v knjižnici tisoč dolarjev,« sem rekel, »ki ste jih najbrže pozabili.«

Conners se je zopet zasmejal. »Pozabljenost je moja najmanjša napaka — ali mi hočete prinesiti ta denar, mr. Vining?«

Vining je šel v sobo; videli smo, kako je stopil k pisalni mizi ter odprl razne predale, na kar se je vrnil.

»Menda se dobro spominjam, da je miss Wynn položila denar tja,« je rekel, »toda jaz ga ne morem najti. Hočem jo poklicati.«

Hotel je dati znamenje slugi, ki je stal blizu vežnih durí, toda Conners mu je to preprečil.

»To je nepotrebno,« je rekel, »kajti denar je izginil, in kakor boste opazili, miss Wynn tudi. Slišal sem, kako se je odpeljal voz, ko smo bili še v sprejemnici. Vsaj se vendar spominjate mojega nasveta, naj gre v Buenos Ayres? Ono malo vsoto mi boste pri priliki vrnili, ko se boste zopet pomirili, mr. Vining. Tega ni treba praviti damam, kvečjemu če smatrate to za potrebno. Jaz bi tega ne storil. Dober dan.«

Šla sva navzdol po stopnicah ter vstopila v pripravljeni voz, dočim naju je Vining z odprtimi ustami gledal.

»Maitlandovi so bili umorjeni,« je pozneje rekel Conners, ko sva se peljala domov. »Oče in oba sva so bili umorjeni, in mati bi v doglednem času tudi prišla na pomoč. Tako gotovo so bili umorjeni, kakor je bila tudi mrs. Garcia umorjena, in sicer od iste roke. Dekle je skupno delalo z vedeževalko, ena v interesu svojega sina, druga v svojem lastnem interesu. Zadevo izročiti sodišču, bi bilo brez pomena, kajti dokazati se ne da umor v tej obliki. Mrs. Garcia je dala potrebna sredstva za zastrupljenje očeta in obeh sinov; miss Wynn pa jih je vporabila. Zakonitimi potmi bi se mogel umor le tedaj odkriti, če bi se staro ženo prisililo, da bi priznala. Kakor hitro pa je miss Wynn začutila nevarnost v tem, da so poklicali mene na pomoč, je umo-

rila edino pričjo. Tako zelo je bila zamašljena v svoj sklep, da je pozabila vpoštevati sledove, ki jih je pustila za seboj. Lahko je, vnaprej videti dogodke, ki bi jih morda človek sam povzročil, toda kdo bi si mislil, da bi tako običajna stvar mogla porajati tak vražji načrt! Mogoče pa ravno to označuje, da ga je zamislila ženska. Kar mi imenujemo malenkosti, to smatramo ženske za največjo nevarnost. Mrs. Garcia je bila zelo častilakomna za svojega sina, on naj bi poročil bogato dedinjo, Miss Wynn je bila zaljubljena v Vininga in bi ga brezdvomno dobila, če bi se Hortenza poročila z mladim Garcio. Sredstva so bila grozna, toda ti dve ženski sta se temeljito poznali še iz Londona. Ena je mrtva, druga pa je pobegnila; s tem je zadeva za naju končana.«

»Toda vi ste dopustili, da je pobegnila — vi ste ji pri tem pomagali!« sem vskliknil, prevzet od groze in nevolje.

»Pojasnil sem slučaj, ki sem ga prevzel,« je odgovoril Conners, »in sem pomagal rodbini, ki bi ne mogla več mnogo vzdržati. Čemu še s temi odkritji večati njihovo žalost? Vsaj bi vendar ne imelo nikakršnega smotra. Razentega se nikdar ne bojujem proti ženskam, vse delo bi me ne veselilo več, če bi moral to storiti.«

Ko sva se na kolodvoru ločila, sem obljubil, da ga drugi dan obi-

ščem v njegovem atelijeju. Dovolj sem imel to noč tvarine za premišljevanje.

Peto poglavje.

Corpus delicti.

Meseca decembra je bilo — miren, meglen dan. Na strehah in hišnih nastavkih je ležal debel sneg. Marljiva kolona cestnih čistilcev je očistila Broadway vse umazanosti, in v ozkih povprečnih cestah je vrel živahno življenje. Nenavadno zgodaj so gorele električne svetilke v atelijeju Le Droit Connersa, kajti nebo je bilo polno gostih snežnih oblakov. V teh dneh, ko sva morala oba neprostovoljno počivati, sva sedela nekega popoldne mirno in razmišljeno skupaj ter pokadila nebroj cigaret.

Od afere v poslaništvu ni Conners nastopal kot detektiv, vendar pa je začel pripovedovati dogodbu o nekem agentu Hudson Bay companyje in njegove indijanske žene, ki me je zelo interesirala in ki mi jo je že pred časom obljubil povedati. Na ta ali oni način je morala biti v zvezi s tajinstveno sliko Indijanke v lepi Connersovi zbirki slik, ki so bile vse v dragocenih okvirjih — tega sem bil gotov.

Že večkrat me je dirnilo čudno, s ponosom in žalostjo namešano razpoloženje, ki se je Connersa vedno polagljivo, kadarkoli je začel govoriti o značajih in lastnostih Indijancev.

Njegov temni obraz, katerega študirati se nisem utrudil, je na me učinkoval z neko čudno privlačno silo, in njegovo čudovito nadarjenost za opazovanja in logično sklepanje sem moral še vedno občudovati.

Navzlic temu, da je bil irskega pokolenja, kar je pričalo njegovo ime, se mi je zdel Conners še vedno nenavadno vesel; edino le dejstvo, da je imel nenavadno zmoglost, prilagoditi se vsaki situaciji, je spominjalo na to, da se pretaka po njegovih žilah irska kri.

Čeprav sva sčasoma sklenila še tako iskreno prijateljstvo, svoje preteklosti mi ni zaupal.

Nikdar ni bil siten, nikdar ni mrmral, vendar pa je bil navadno žalosten. Zdelo se je, kakor bi ga nekaj težilo. In tako je bil z dušo in telesom detektiv, da se mi je zazdelo, da mora biti to njegovo veliko zanimanje za zločine v ožji zvezi z njegovo osebnostjo, nego sem si upal predstavljati.

Nevoljno sem se sicer branil te ideje, ker sem jo smatral za nevedno njega in sebe, vendar pa se je nisem mogel popolnoma ubraniti. Rad je razmišljeval, bil je strogo zmeren, napram ženskam, do katerih bi imel brezdvomno veliko privlačno silo, je bil vzdržljiv. In vse to mi je zopet dalo misliti.

(Dalje prihodnjik.)

naj medsebojne dogovore sklenejo kakor hitro mogoče, ker se mora pričeti konferenca baviti s konkretnimi vprašanji, ker je čas do zopetnega izbruha sovražnosti zelo kratek in ker se premirje ne more zopet obnoviti.

Tu je brzojavka prekinjena in o nadaljnjem poteku konference ni več nobene vesti, dokler ni prišla razveseljiva vest, da je

mir sklenjen.

Grki še niso zadovoljni.

Da Grki v svojih zahtevah niso zmerni, smo videli že v mirovnih pogajanjih v Bukarešti, sedaj pa se pripravljajo Grška popolnoma resno na odpor celo proti velesilam.

Iz baje zanesljivega vira poročajo iz Valone, da se hočejo Grki upreti sklepu veleposlaniške konference, če bi ne ugodil grškim zahtevam. Če bi hotela albanska vlada v smislu sklepov londonske konference postaviti v južni Albaniji albanske oblasti, jih hočejo Grki z oboroženo silo pregnati. Grki razdeljujejo v ta namen med grško prebivalstvo v Albaniji orožje in municijo. Tudi so spravili v zadnjem času topove na otok Krf in so ta otok utrdili ter proglasili nad njim obsedno stanje. V Santi Kvaranti so zadnje dni vkrcali tudi topove, ki jih mislijo preplejati na otok Saseno, ki zapira Valonski zaliv. Tudi morski svetilnik v Sasenu še vedno ne gori, dasiravno so to velesile že zdavnaj zahtevale. V sled naraščajo družbe za morske svetilnike, je odšel, kakor poročajo iz Carigrada, agent te družbe na otok, ki so ga na grški vojski pregnali. V Santi Kvaranti so izkrcali 3000 vojakov, da pripravijo odpor proti obmejitvi južne Albanije.

Otok Tasos.

Kar se tiče usode otoka Tasos, ki obvlada Kavalski zaliv in ki je velike važnosti tudi za Dardanele, prihajajo preko Pariza iz Carigrada zelo neverjetne vesti, glasom katerih se pripravljajo v tem vprašanju velika presenečenja. Otok naj dobi kedv glasom pogodbe, sklenjene z dovoljenjem porte med njim in Angleško. Tudi bo haje Angleška okupirala ta otok v keduim imenu, da obvlada na ta način dohod od Dardanel. Egipčanski vladar, ki faktično niti v Egiptu nima nobene moči, bi tedaj nominalno postal tudi vladar otoka Tasos. Pariški politični krogi so mnenja, da bi Rusija odločno nastopila proti taki kombinaciji.

V romunski vojski.

Iz Bukarešte poročajo, da so fmele romunske čete, dasiravno sovrážnika niti videli niso, vendar precej visoke izgube. Do sedaj se je namreč konstatiralo 200 mož izgub, celo mrtvi so vmes. Gre pa deloma za dezercije, deloma pa za kazni zaradi upora. Tudi so vojaki med pridiranjem ustrelili več neprijubljenih častnikov in podčastnikov. Večina teh morilcev je pobegnila. Tudi kole-ra je provzročila romunski vojski mnogo izgub. Pojavila se je v več slučajih tudi pri nekem pešpolku, ki stoji v Stefanistiju. Polk so izolirali.

Napetost med Francosko in Italijo.

Polemike italijanskih listov proti Francoski postajajo od dne do dne bolj besne in bolj strastne. Tako piše »Gazetta di Venezia«: Naša latin-ska sestra se je razkrinkala. Francoska hoče na perfiden način oškodovati naše interese v Jadranskem morju. Sedaj vemo in je jasno, kaj hoče Francoska!

Podobno pišeta tudi »Perseveranza« in »Giornale d'Italia«, ter očitata Francoski zavist, ljubosumnost in nepoštenost.

Celo neapolski »Matino«, ki je bil vedno proti trozvezi, izjavlja, da je postopanje Francoske tako, da se da sklepati, da se bo trozveza vsled francoskega postopanja vedno in vedno obnovila.

Milanski »Corriere della sera« piše: Grška je za Francosko samo pretveza, da more operirati proti Italiji. Italija pa ne sme popustiti. Vprašanje Kriške morske ožine je za nas najvitalnejša pomena in vprašanje Egejskih otokov briga samo nas in Turčijo.

Minister poloma.

Tako imenuje bivšega bolgarskega ministrskega predsednika dr. Daneva znani italijanski publicist Montegazza.

Montegazza, ki je bil v času, ko se je doigrala bolgarska tragedija, v Sofiji, piše o dr. Daneyu in bolgarski politiki tako-le:

Dr. Danev, poslan v Bukarešto in kasneje v London, je postal najbolj zgovoren državnik v Evropi in je s svojo zgovornostjo bolgarski stvari največ škodoval. V Sofiji ni nobena tajnost, da je bila marsikatera akcija pokvarjena zatagadelj, ker se dr. Danev ni ravnal po navodilih svoje vlade.

Od trenutka, ko je prišlo do spora s Srbijo, je on, dasi rusofilskega mišljenja, vodil skozi in skozi avstrofilske politike. Politika Danevevega kabineta je bila avstrofilska politika — politika dvoreznosti, ki je morala imeti težke posledice. Može, ki so v tako kritičnih časih tirali tako dvorezno politiko, so morali postati ministri splošnega poloma. Toda tudi dr. Daneva ne zadene vsa odgovornost.

Glavna in edina odgovornost pada na carja Ferdinanda.

Car Ferdinand je bil pravi samodržec in je vodil zunanjo politiko sam.

Sobranje mu je dalo pravico odločevati o vojni in miru, kakor tudi skiepati pogodbe z drugimi državami. O vsem tem je lahko on sam odločeval, ne da bi vprašal ministre. Ko je bila stvar še sklenjena, jo je lahko predložil v odobrenje sobranju, primoran pa ni bil k temu.

Brez vednosti in odobrenja ministrov je sklepal tajne pogodbe. Takšno tajno pogodbo je med drugim sklenil tudi z Avstrijo.

V Bolgariji je odločeval osebnim režim nad vsakim zakonodajstvom, kar potrjujejo tudi dejstva.

To je treba uvaževati, ako se presoja katastrofa, ki je zadela Bolgarsko.

To je tem bolj potrebno, ker se je našlo mnogo »prijateljev«, ki dobro vedo, kaj pomenja ta katastrofa koburške politike na Balkanu, ki je imela namen izvršiti veliki načrt bolgarske hegemonije in zaokroženja na Balkanu.

Nemško časopisje prikriva z največjo vneto prave krivice in sodeč po njegovem pisanju, ni nihče drugi kriv bolgarske nesreče, kakor Rusija in sicer samo zato, ker je bil dr. Danev, kakor pravijo, rusofil.

Toda bistroumnejšim Nemcem pa to vendarle ne gre v glavo, pa se vprašujejo: Zakaj smo pa potem podpirali Bolgarijo in dr. Daneva, ako je bil rusofil in čemu smo potem radi iste stvari napadali Srbijo?

Da, da, toda treba je prikriti strašni poraz, ki ga je doživela gotova politika s polomom Bolgarske. Ta politika išče sedaj na vseh straneh zaveznike, toda nihče si ji ne upa približati, ker je zveza z njo bila do sedaj še za vsakogar usodopolna.

Tragika dr. Daneva obstoji v resnici v tem, da je kot »rusofil« vodil politiko, ki je bila z rusofilstvom v največjem nasprotju.

Komisija na Češkem in nemško obrekovanje.

Nemški bivši deželni poslanci so izdali pompoznen manifest na Nemce, v katerem slave uvedbo upravne komisije na Češkem kot zmagov Nemcev.

V isti sapi obsojajo komisijo, ker ni sestavljena po njihovi želji ter napadajo s svetohlonsko pozo tudi vlado, češ da Nemcev ni zadosti štiti in negovala. Manifest se konča s podlim in lažnjivim obrekovanjem čeških politikov, češ že dolgo povzemajo češki vodilni politiki, razvajeni vsled naklonjenosti države preko mej monarhijske agitacije, ki se obrača proti vsemu, kar se imenuje in kar je nemško. Panslavistično delo v Parizu, Londonu, Petrogradu in Belgradu je imelo kakor prej, tako tudi v letih 1908—1909 in 1912—1913 za Avstrijo globoko sramotne posledice.

V zaključku famoznega manifesta se končno povzdigujejo sami z naravnost smešno samohvalno kot državno ohranjajoč element ter pozivljajo vlado s protestom proti isti vladi, da naj skrbi za Nemštvo na Češkem.

Na eni strani tedaj ti stebri avstrijske države božajo vlado, na drugi strani dvigajo pest k udarcu. Samo da pomaga, da zleze vlada pred njimi pod klop.

Odposlanstvo bivših nemških deželnih poslancev je bilo tudi pri predsedniku upravne komisije grofu Schönbornu ter je izjavilo, da smatrajo Nemci upravno komisijo kot cesarsko komisijo, za katere postopanje je odgovorna vlada. Pri tej priliki so seveda nemški bivši poslanci zahtevali od predsednika komisije tudi, da se izvrše vsa imenovanja v prilog Nemcem, kakor so tozadevno predlagali takozvan »ključ«. Zlasti so zahtevali take predprave pri nadzorništvu nad pivovarnami. Tudi v

učiteljskem vprašanju so naznanili svoje zahteve. In grof Schönborn jim je obljubil, da bo po možnosti podpiral njih želje.

Tak je tedaj sedanjí veter na Češkem. Bivša nemška manjšina se čuti gospodarja situacije, zmerja in krega se na vse strani, ker ve, da se ji preze, kar bi imelo za češko večino pod istimi okolnostmi za posledico samo še hujši pritisk.

Mornariška debata v angleški zbornici lordov.

V angleški zbornici lordov je opozarjal Earl of Selborne na mornariško politiko vlade. Pritoževal se je, da ni ohranila premoč za 60 odstotkov.

Mornar. minister lord Haldane je nato odgovoril: Kar se tiče relativnega razmerja Angleške napram Nemčiji, bo imela Nemčija šele v drugem četrtletju leta 1916 26 dreadnoughtov, med tem ko jih bo imela Angleška že 43. V tem času bi ohranila Angleška premoč za 50% in več, s svojim domačim brodom.

Resne težkoče pa se kažejo pri razmišljanju položaja v Sredozemskem morju, ker mora Angleška računati z možnostjo, da se moč vojne brodovja Avstro-Ogrske in Italije izpremeni. Nimamo zvez, pravi lord Haldane, priznavam pa, da pri svojih računih ne morete izključiti vpoštevanja skupin, ki se bodo najbrže v prihodnosti strnile. Zato mislim, da obstoja pri posameznih skupinah nagnenje, da se še tesneje zvežejo. In če hočete delati na podlagi teh skupin proračune, moram omeniti, da ima Francoska v Sredozemskem morju vojno brodovje, ki je skoraj tako številno in močno, kakor vojno brodovje Avstro-Ogrske in Italije skupaj. Če vpoštevate pri svojem proračunu tudi dejstvo, da smo s Francosko v prijateljskih stikih in da ima Francoska v Sredozemskem morju močno brodovje, vidite situacijo, ki je ne moremo imenovati nezadovoljive. Kar se tiče dreadnoughtov v Sredozemskem morju, je nemogoče, da bi se zvezale Italija, Avstro-Ogrska in Nemčija proti tem izolirano stoječim pokrajnam. Nemogoče pa je skrbeti že v naprej za vse slučajne možnosti. Največji vir naše moči je naše finančno stalističe. Dejstvo, da nadkriljujemo v industriji vse države, je vir naših dohodkov, in če bi se ne zagisurala ta nadvalda, bi bila tudi nadvalda naše vojne mornarice ogrožena.

Earl of Selborne je odgovoril, da je ostalo dejstvo, ki je je navedel, s temi izjavami neizpodbito. Angleška mora imeti za čast kraljestva in za varstvo svojih interesov močno vojno brodovje v Sredozemskem morju.

Štajersko.

Iz Trbovelj. V soboto, dne 2. avgusta smo imeli Trbovci visok obisk, posetil nas je cesarski namestnik grof Clary iz Gradca. Pred občinsko hišo so ga čakali funkcionarji naših korporacij na čelu z g. županom Gust. Voduškom in pa gasilno ter veteransko društvo z zastavami. Namestnik se je pripeljal čez hrib z avtomobilom pred občinsko hišo, kjer ga je pozdravil g. župan, poudarjajoč, da pomeni ta obisk ob tem žalostnem času, ob času nesrečnega legarja za Trbovle veliko upanje in obenem tolažbo, da bo tudi država podpirala v tej nesreči in po tej katastrofi prizadeto občino z izdatno gmotno podporo, kar je g. namestnik tudi obljubil. V veliko zadovolženje nam je bilo, da je ekselencija po trikatnem ponovnem zatrdilu izrekel najtoplejšo zahvalo gospodu županu Vodušku in občini za trud, požrtvovalnost in odločnost ob tem hudem času, kajti g. župan in občina je storila, ne boječ se velikanskih denarnih žrtv, prav vse, kar je mogla storiti. Potem je g. ces. namestnik obiskal več rudniških hiš in stanovanj in sicer izključno najslabejša. Vodil ga je c. kr. rudniški nadkomisar iz Celja g. Seefellner. Našega rudniškega ravnatelja Heinricha je namestnik takorekoč naurullil zaradi nezdravih in tesnih stanovanj. Izjavil je, da ga je ta sanitarna brezbržnost in nemarnost nemalo dirnila ter da bo moral iz tega dejstva izvajati konsekvence. Mi bi pa Njega ekselencijo podučili o nečem boljše-mu. Res je, da so nekatera stanovanja sešodno v starih hišah — osobito v zloglasni »Glazuti« — za pse, ne pa za ljudi. Pa je tudi res, da se je ravno pod ravnateljstvom Heinricha — ne da bi ga zagovarjali — veliko novega zidalo, odgovarjajoč vsem zdravstvenim zahtevam. Preje se ni nikdar gledalo v kakih svinjarnih prebivajo delavci, tudi po privatnih stanovanjih, ne samo v rudniških hišah. Seveda, sedaj, ko je začel legar svo-

jo smrtno pesem, so vse oblasti ponkoncu, in dela druga drugo krivo za posledice malomarnosti in nemarnosti. Kriva je c. kr. rudniška oblast v Celju, ki je trpela te žalostno-nezdrave razmere po jamah, — kriva je sanitarna oblast in nje predstojnik dr. Keppa v Celju, ki se je premalo brigal za dobra in zdrava stanovanja rudarjev in krivo je tudi prejšnje gospodarstvo rudokopa, ki sploh ni gledalo na snago in red. Pri vsem tem je uboga le občina, ker mora trpeti za grehe drugih, in plačevati take ogromne vsote, da bo težko prebolela ta udarec, ako jej ne priskoči država na pomoč.

Trbovle. Ciril-Metodova podružnica priredi v nedeljo 10. t. m. po celih Trbovlih in okolici bonbončkov in cvetlični dan v prid Ciril-Metodovi družbi kot odgovor na izzivalno prireditev cvetličnega dne Južne železnice. Trboveljski rodoljubi pokažite ta dan kako znate ceniti našo prepotrebno šolsko družbo, kupujte bonbončke in cvetlice in idite povsod požrtvovalnim gospem in gospodjem na roko pri prodajanju, da bodo dobiček tem večji. Za vzgled naj vam bodo vrle Zagorjanke in Zagorjani, kateri so nabrali velikansko vsoto 500 kron. Storitv tudi vi tako. Potrkalo se bo v Trbovlih na vsaka vrata, upamo da se bodo povsod široko odprla. Na veselo svidenje.

Iz Hrastnika. Odbor »Slov. del. podpornega društva v Hrastniku« je sklenil na splošno željo članov še enkrat prirediti društveno veselico in sicer v nedeljo, dne 31. avgusta t. l. Natančni spored se bo pravočasno naznanil. Prosimo tukajšna narodna društva, da se na to ozirajo in ne priredijo ta dan kakih prireditev.

Skupna organizacija vseh narodnih strank na Slovenskem. O tem predmetu je napisal ljubljanski državni poslanec dr. Vladimir Ravnihar v reviji »Napredna misel« članek, ki je prav posebno ugodno učinkoval na štajerske narodnjake. Mi že nekaj let sem (od l. 1909) toplo zagovarjam misel tesnejše združitve vseh slovenskih narodnih (naprednih) strank. Še lani se je na glavnem zboru naše narodne stranke poudarjala potreba skupne prosvetne, politične in gospodarske organizacije. Na štajerskem smo vsi prepričani, da je baš sedaj ugoden trenutek za združenje, za »osveženje« naših političnih ciljev in idealov, zato pri nas ne bi bilo za kake korake v tej smeri nobenih ovir, pač pa bi stvar po svojih močeh kar najtopleje podpirali. Hvaležni smo ljubljanskemu drž. poslancu, da je spravilo to zadevo znova v javnost in bi bilo prav želeli, da bi se o njej vnela ne samo v »Napredni Misli«, čije čitateljski krog je vendarle bolj omejen, temveč tudi v naših dnevnih živahna razprava. Dobre misli in nasvete, ki se bodo gotovo pojavili, bo pa po tem prepričeno vpoštevati odločilnim strankinim krogom.

Iz Celja. Nemški listi se postavljajo, koliko sta vrgla cvetlična dneva na tukajšnji postaji Južne železnice. Nabralo se je res 920 K — a več v mestu ko na postaji. Zlasti na trgovce so se vrgli železničarji in pet slovenskih trgovcev se jim je res dalo z večjimi zneski ujeti! In to ob istem času, ko je neki Premec v kolodvorskem skladišču ošabno zavrnil slovenski tovarni list, češ, da njemu ni treba vedeti, kje je postaja Mengeš! Postaja, ki jo pod nemškim imenom le malokdo pozna! Ali bi pisali komentar?

Iz Frama. Deželni potov. učitelj Goričan priredi na praznik 15. avgusta pri nas in v nedeljo dne 17. avgusta v Slivnici poučno predavanje. Podrobnosti se oznanijo pri cerkvi.

Iz Celjske okolice. Poleg mesta smo, v sredini življenja in prometa, ali skoraj nikjer se za povzdigo kmečkega gospodarstva ne stori tako malo ko v naši občini. Tako velik okoliš, pa nima niti podružnice c. kr. štajerske kmetijske družbe! V Celju sicer eksistira ena, pa ta ne sprejema slovenskih članov, ker se Nemci boje za to »nacionalno posestno stanje«. V odboru sedi par plesnivih celjskih nemškutarjev, ki seveda nič ne store, saj nimajo na kmetijstvu nobenega interesa. Tem razmeram se mora enkrat napraviti konec in kratkomo za okoličo ustanoviti kmetijsko podružnico, če se celjski Nemci tako boje za svojo, dasi nimajo ne oni ne mi od nje kakega dobička.

Lep uspeh Ciril-Metodove družbe. »Marburger Zeitung« je priobčila baje od Sv. Duha na Ostrmem vrhu, pravzaprav pa iz Lučan ves besen dopis glede »poslovenjenja« ljudske šole pri Sv. Duhu na Ostrmem vrhu. Pri Sv. Duhu bi se morala ljudska šola razširiti in ker občani sami niso sredstva za to razširjenje zmogli, jim je C. M. D. denar posodila proti obvezi, da ostane poučni jezik na tej

šoli še dalje slovenski. Kar žvegla prismojeni »Marburger« dopisnik o slovenskem »Vorstossu« ponemčevanju ljudstva pri Sv. Duhu (das brave deutsche Bergvolk von Heiligengeist), so oslarije (sit venia verbo) in prazno hujskanje. Je sicer res, da so deli občine Gradišče že nemški (to pa vsled priseljevanja nemških kmetov in nasilnega ponemčevanja v lučanski šoli in cerkvi), ampak šolski okoliš Sv. Duha na Ostrmem vrhu je popolnoma slovenski in če so se tamošnji Slovenci obrnili za denar na C. M. D. raje ko na Schulverein, je to le naravna stvar. Lučanske nemškutarje jezi, da so oni tako lepo priliko za ponemčenje ljudske šole pri Sv. Duhu zamudili. Na Kaplji se jim je vsled slovenske nemarnosti posrečilo, tu pa ne — in odtod vsa jeza! Če bi mi ustanovili slovenske ljudske šole na Kaplji in v Sp. Gradišču, bi tudi le storili svojo obrambno dolžnost. Žal, da ni pri C. M. D. toliko denarja!

Slovenigradec. Dne 10. t. m. ob 3. popoldne se vrši redni občni zbor moške podružnice Ciril-Metodove družbe za Slovenigradec in okolico pri g. Ferdinandu Kacu v Šmartnem pri Slov. gradu, h kateremu se vse zavedne Slovence vabi. Odbor.

Sv. Trojica v Slov. goricah. Trga Sentenart in Sv. Trojica sta drug od drugega oddaljena tričetrt ure hoda. Zgodilo se je pa, da je bilo oddano neko pismo pri Sentenartu na pošto 2. avgusta popoldne, pri Sv. Trojici pa dostavljeno še le 4. avgusta. Je-li taka avstrijska pošta vobče ali je tam, kjer jo upravljajo nemškutarji?

Iz Planine nam poročajo: V petek dne 15. avgusta se vrši nad Planino velika gozdna veselica C. M. podružnice. Na sporedu so mešani in moški pevski zbori, srečolov, šaljivi prizori, godba in drugo. Začetek ob pol 3. popoldne. Ker je prva večja narodna slavnost na Planini, pričakujemo večjega obiska.

Od Sv. Jurja ob Ščavnici. Dne 1. t. m. je praznoval 40letnico svojega službovanja priljubljeni naš nadučitelj Josip Mihelič. Svoje službovanje je pričel v Šošanu. Od tam je bil prestavljen h Kapeli in l. 1879. je bil imenovan za nadučitelja pri Sv. Jurju ob Ščavnici. Čeravno je že osivel, je še vedno zdrav in čvrst. Velezaslužnemu možu, ki je toliko deloval v prid slovenske mladine, ključemo: še na mnoga leta!

Iz Ormoža. Ormoška narodna društva prirede v nedeljo 7. septembra t. l. veselico, ki bi se imela vršiti 3. avgusta t. l. Razven telovadbe, koncerta in govorov bo obsegal spored še razne druge zanimivosti. Slovence od blizu in daleč vabimo k obisku.

Mesto distriktnega zdravnika je razpisano za distriktni okoliš St. Pavel, Grajska vas in Marija Reka s sedežem v St. Pavlu pri Preboldu v Savinski dolini do 15. avgusta t. l. Prošnje se morajo vložiti do istega časa na deželni odbor v Gradcu, opremljene s predpisanimi prilogami. Ker je St. Pavel v Savinski dolini ena najlepših občin in se tamkaj ravno sedaj močno razširja predlita tovarna, katera bo zaposlovala okoli 300 delavcev in ima posebno bolniško blagajno, so razmere za obstanek jako ugodne in je upati, da se bode priglasilo gotovo več dobrih kompetentov.

Sv. Juri ob Ščavnici. Dne 1. avgusta je slavil 40letnico svojega službovanja naš nad vse priljubljeni nadučitelj Josip Mihelič. Dolga doba let, polna trpljenja in truda. A naš jubilej je še danes trden, telesno in duševno. Danes se lahko s ponosom ozira nazaj na obdelano polje, na ti-sočeri sad, ki je zorel in dozorel potom njegovega neumornega dela in truda. Slavljencu, ki je toliko deloval v prosep mladine želimo, da ga ohrani bog še prav mnogo let.

Sv. Juri ob Ščavnici. V nedeljo, dne 10. avgusta ob pol 3. se vrši v gostilni gospe Ivane Kreftove ustanovni občni zbor podružnice družbe sv. Cirila in Metoda za Sv. Juri in okolico. Pridite vsi, ki čutite narodno. Nekaterim osebam boja naše delovanje ni po godu. Ravno isto nedeljo ima ojdijaki na katoliško narodni podlagi veselico, a nas to nič ne straši. — Nekdo si je drznil raztrgati lepak za sokolsko slavnost v Ljutomeru. S tem se pač ne kaže posebnost olik.

Iz Ptujja. Nemec Henrik Stary je prodal večjo hišo Slovenki gospe Senčarjevi. Vsled te prodaje so ptujski Nemci vsi iz sebe. Solicitator dr. Plachkega je priletel ves divji na sodnijo v zemljiškoknjižni oddelek in se zgražal nad tem, da »Nemci« nič ne izvejo o tem, ako in kadar se Slovenci informirajo iz zemljiških knjig. Sedaj bo moral zemljiškoknjižni vodja na povelje najvišje oblasti pri nas, nemškega Volskrata, če bo videl brskati kakega Slovenca po zemljiških

vložkih »deželnoknežjega mesta Ptuj«, to takoj povedati dr. Plachemu in slovitemu peku Orniku! Ptujke Nemce pa čaka en in žalosten dogodek. 14. septembra se priredi velika sokolska slavnost pred vrati »najbolj nemškega« Ptuj in to skoro na dan, ki je ptujskim Nemcem v precej kislem spominu. K tej slavnosti bo potrebna precejšnja udeležba od blizu in daleč.

Iz Gradca. Pogajanja za delaznost štajerskega deželnega zbora se bo koncem avgusta in začetkom septembra obnovilo, pravi »Grazer Tagblatt«, ki je v ozkih stikih z večino v deželnem odboru. Ali bi se v slučaju skoraj gotovega neuspeha deželni zbor razpustilo, si pa meročajna gospoda še ni na jasnem.

Koroško.

Iz srednješolske službe. V 8. čin. razred sta bila pomaknjena: Jožef Hribar na državnem gimnaziju v Beljaku in Ludovik Nagel na državni realki v Celovcu.

Napad na avtomobil. Iz Beljaka poročajo: Ko je vozil šofer R. Travnčnik gostilničarja Ravtarja 4. t. m. ob 9. zvečer proti Beljaku, je naletel na cesti na štiri do 6 m dolgih in debelih drogih, ki so bili položeni čez cesto. Avtomobil, v katerem je bilo več pasazirjev, je bil v polnem diru. Le šoferju se je zahvaliti, da se ni zgodila večja nesreča.

Nepoboljšljiv tat. Iz Trbiža poročajo: 17letni, v Trbižu pristojen, že večkrat predkaznovani Friderik Mandl, je 16. junija t. l. vstopil pri postniku Francu Malslitzerju v Trbižu v službo kot hlapec. 5. julija je poveril 20 K ter pobegnil. 7. julija je stopil v službo pri postniku Janezu Bulcu v Zagradu pri Kranjski gori. Že prvo noč je, ko je šel gospodar spat, preiskal njegove hlače, vzel ključ od blagajne ter ukradel 260 K. S tem denarjem si je kupil novo obleko in perilo ter se odpeljal čez Celovec v Inomost, Monakovo in Berlin. 26. julija se je vrnil, ker mu je pošel denar. Te dni pa so ga orožniki blizu Trbiža prijeli ter ga izročili sodišču.

Primorsko.

Iz srednješolske službe. V 8. čin. razred so bili pomaknjeni: Milan Begović na državni realki v Splitu; Artur Caprini na italijanskem državnem gimnaziju v Zadru; Stefan Figurić na državnem gimnaziju v Pazinu; Viktor Kotowski na državnem gimnaziju v Trstu; Kristofor Krile na državnem gimnaziju v Dubrovniku; Marius Kirschen na državni realki v Gorici; Albert Kurmanić na državni realki v Zadru; Valter baron Ljubjatić na hrvaškem državnem gimnaziju v Zadru; dr. Jožef Müller na državnem gimnaziju v Trstu; dr. Oton Papper na državni realki v Gorici; dr. Ernest Perić na državni realki v Zadru; Martin Zgrabljic na državnem gimnaziju v Pazinu.

Vojaški koncert v Divači priredi Društvo jugoslovanskih železniških uradnikov na praznik dne 15. avgusta ob pol 4. popoldne na vrtu kolodvorske restavracije. Sodelovala bodo godba c. in kr. pešpola št. 47 iz Gorice. Po končanem koncertu bo v večernih urah ples. Čisti dobiček te koncertne in plesne prireditve je namenjen podpornemu skladu Društva jugoslovanskih železniških uradnikov. Vstopnina h koncertu 60 vin. za odraslo osebo. Nadalje podrobnosti objavimo prihodnje dni. Slavno občinstvo iz bližnjih in daljnih krajev se opozarja in vabi že danes na to prireditev našega narodno-zavednega železniškega uradništva.

Obsojen zaradi hudodelstva proti pravosti. Iz Gorice poročajo: Pred kratkim so aretirali zaradi hudodelstva proti pravosti podzdravnika v tukajšnji moški bolnici Jožefa Krasnaka-Ronhala. Sodišče ga je zdaj obsodilo na šest mesecev ječe.

Koze v Trstu. V zadnjem času so v Trstu konstatirali sedem slučajev koz. štiri osebe so umrle. Začetkom meseca julija je obolel neki delavec ter kmalu na to umrl. Začetkom so mislili, da gre le za posamezne slučaje, toda kmalu so se pojavili nadaljnji slučaji. 28. julija je obolel delavec v plinarni, Dubini, ter čez par dni umrl. Pravijo, da se je inficiral s tem, ker je v neki ladji pobiral ostanke. Drugi dan so morali sprejeti v Magdalensko bolnico neko 7letno deklico. 30. julija je obolel neki delavec v »Stabilimento tecnico«, Friderik Gerselj. Pred tremi dnevi so morali prepeljati v infekcijsko bolnico nekega cestnega pometaka, ki se je inficiral, ko je vozil odpadke iz hiše umrlega Dubinija. Umrli pa sta tudi dva majhna otroka. Najbrže je pa še več slučajev, ki niso bili naznanjeni. Zdravniki so vobče mnenja, da so epidemijo zanesli Turki, Bosnaki in ruski iz-

seljenci, ki so se vozili skozi Trst in ki so bili mnogokrat brez kontrole in brez zdravniškega nadzorstva. Sanitetne oblasti so vse potrebno ukrenile, da se epidemija ne razširi. Kdor pa pozna grozne stanovanjske razmere, ki vladajo v nekaterih delih mesta, ne more prav verjeti, da bodo take sanitetne odredbe mnogo pomagale. Bil bi pač že skrajni čas, da bi se komora, ki vlada na magistratu, vsaj nekoliko začela zanimati za kaj drugega, nego samo za to, kako bi vlačila svoje brate iz blažene Italije.

Laški regnicoli — blagoslov za Trst. Tržaški Lahi kaj radi vabijo v Trst svoje drage brate iz Italije. Toda ti ne znajo prav ceniti te gostoljubnosti. Kradejo, tupatam tudi kakega svojega brata nekoliko osuvaro z nožem itd. In tako je morala tržaška policija pred kratkim zopet nazaj v blaženo Italijo poslati osem takih laških bratov.

Maščevanje ljubosumnega ljubimca. Iz Trsta poročajo: V ulici Sporcavilla št. 2 se je dogodil v torek zvečer atentat vsled ljubosumnosti. Prejšnji ljubimec 23letne prostitutke Kornelije Ricolini je tej z britvijo zadal 16 cm dolgo, od levega ušesa do brade segajočo rano, na kar je pobegnil. Ranjenko so prepeljali v bolnico.

Poskušeni samomor. Iz Trsta poročajo: V torek ob 6. zvečer so našli za vilo Caterino v Boškutu nekoga mladega moža, ki so ga vili grozni krči. V roki je še držal steklenico, iz katere je izpil fenilno kislino. Prepeljali so ga v bolnico. Njegovo stanje je zelo nevarno. Star je 20 let, vendar pa ne vedo, kdo da je. — Pri pomolu della Peschiera je padel v torek zjutraj v morje 25letni Valentin Kusmanič. Potegnili so ga že pravočasno iz morja ter ga rešili. Ker pa se je nekako čudno obnašal, so ga prepeljali na opazovalnico.

Opatijski Nemci. Kakor je bilo že svoječasno v »Slov. Narodu« omenjeno, ustanovili so si Nemci v Opatiji toliko društev, da že vsak poedin iz te »plemenite« pasme tvori za sebe društvo. Od vseh teh društev vsaja se seveda najbolj podružnica »Südmarke«, ki si je zadala v glavnem nalogo, da, če bi ji šlo namreč od roke, preplavi Opatijo in Volosko s svojimi ljudmi, to je, v prvi vrsti z malimi obrtniki, ki pravzaprav tudi v vsakem kraju tvorijo odlično maso v političnem pogledu. Tu sem vabijo: ključavničarje, peke, kovače, čevljarje, krojače, brivce, sploh vse obrtnike nemškega mišljenja, in tudi nemškemu odvjetniku obljubljajo sijajno eksistenco. Seveda je sedel že mnogi nemški obrtnik na ta lep in je prišel sem, s praznimi rokami, ker je mislil: če me vabijo, mi bodo tudi gotovo preskrbeli obstanek. Pa se je vsak kruto prevaril. Vsaj oni sami nimajo nič drugega, kakor prav široka usta in jezik (daljši kakor krava rep) s katerim vedno otepavajo po tistih, ki jih hranijo. V Opatiji in Voloski je že mesta za male obrtnike, ali za take, ki se morejo samostojno etablirati in niso odvisni že prvi dan od milosti drugih. A ti obrtniki morajo biti v prvi vrsti slovenske narodnosti. Nemških kričarjev, ki hočejo liki »trotove« živeti na tuj račun, imamo tu toliko, da ima policija vedno dovolj opravka z njimi, in da se jih sami uglednejši in trezno misleči Nemci branijo z vsemi štirimi, pa se jih še ne morejo ubraniti. Tako je, pa nič drugače, s temi opatijskimi Nemci.

Občinstvo Voloske-Opatije in seje občinskih zastopnikov. Pred par leti sezidala se je v Voloski občinska palača, ki je pač ena najlepših stavb v Voloski-Opatiji. V ti palači je poleg krasno urejenih pisarniških prostorov tudi velika in po vzgledu parlamenta vrejena dvorana za seje občinskih zastopnikov, v kateri dvorani se nahaja tudi obširna galerija za občinstvo, na katero more priti vsak, kogar zanima delovanje naših občinskih zastopnikov. Na žalost je pa ta galerija vedno prazna, iz česa bi se moglo posnemati, da goji naše občinstvo popolno zaupanje do občinskih zastopnikov, oziroma njih delovanja. To pa, sodeč po kritiziranju raznih oseb zaradi raznih sklepov občinskih zastopnikov, še celo javno po novinah, ni slučaj. Tako kritiziranje seveda nobenemu ne koristi, ampak škoduje v prvi vrsti seveda stranki, ker vedno se najdejo ljudje, ki najmanjšo stvarico izrabijo v agitacijsko svrhu proti sedaj gospodujoči hrvaški stranki, in da je takih ljudi v Opatiji dovolj, ni potreba posebej poudarjati. Naj se naše občinstvo že enkrat navadi, prisostvovati občinskim sejam, kjer bode o vsaki stvari slišalo razpravo, in bo vsled tega tudi dobro informirano o delovanju zastopstva, a nepotrebne kritike, s katerimi se kritizuje stvari, o katerih kritik niti pojma nima, ampak je šlihal le od daleč nekaj zvoniči, bodo izostale. Galerije je vedno odprta in ima vsak pravico prisostvovati se-

jam občinskih zastopnikov. Torej malo več zanimanja za delovanje občinskega zastopništva, pa bode vse v redu.

Ohlic!

Narodne strokovne organizacije prirede prvi svoj kongres v dneh 15., 16. in 17. vel. srpana letos. Namen tega kongresa je, da položimo slovenski javnosti račun o dosedanem temeljnem delovanju, da položimo temelj še tem intenzivnejšemu delovanju, da sklenemo svoje vrste v tem trdnem in popolnejšem organizaciji. Pomnožiti nam je število članstva, raztegniti pa moramo delovanje svoje tudi na stroke, ki še pogrešajo organizacije tudi v našem smislu. Z ugotovitvijo gmotnega stališča, z izboljšanjem gospodarskega življenja naših delavskih poklicev, dajemo demokratičnemu narodu slovenskemu novih temeljev. V stremljenju za socialno pravičnost svojemu članstvu nudimo neprecenljivih koristi svojemu narodu. Preverjeni smo, da z delom za svoj obstanek, za ojačenje gospodarskega stališča pospešujemo rast in veličino svojega naroda. Le v vseh svojih slojih krepač narod ima pravico do samosvoje bodočnosti. — Prav zategadelj stojimo v službi narodovi in pa tudi zato, ker smo prepričani, da v narodnostnem okvirju lahko dosežemo neposredne svoje cilje. Prezreti tudi ni dejstva, da ob politični konstelaciji, ki se v njej nahaja slovenski narod, je gospodarsko in socialno vprašanje njega delavskih poklicev prav dostikrat združeno z vprašanjem njihove narodnosti. Pripravljalni odbor za prireditev kongresa je določil kongresu ta - le spored:

I.

Dne 15. vel. srpana ob 11. dopoldne v mali dvorani »Narodnega doma« v Ljubljani otvoritev kongresa.

Popoldne od 3. do 7. ure ter v soboto, dne 16. vel. srpana od 9.—12. dopoldne, od 3.—7. popoldne poročila in razprave o predmetih:

1. **Položaj na Slovenskem:** a) Delavstva in uslužbenecv vseh strok; poroča gosp. dr. Josip Mandič iz Trsta; b) trgovina in industrija; poroča gosp. dr. Emil Brezigar iz Gorice; c) o splošnem položaju; poroča gosp. dr. Vladimir Ravnihar iz Ljubljane; d) ljudsko in strokovno šolstvo; poroča gosp. Ivan Dimnik iz Trsta; e) glede ženskega vprašanja; poroča gospa Minka Govekarjeva iz Ljubljane; f) sorodstva gđc. Manica Komanova iz Ljubljane; g) glede mladinskih organizacij; poroča gosp. Dragotin Širok iz Trsta.

2. **Socialno zakonodajstvo:** a) obrtni zakon, b) bolniška blagajna, c) zavarovalnice proti nezgodam, d) starostno zavarovanje, e) zavarovanje za brezposelnost in onemoglost; poroča gosp. dr. Tone Gosak iz Ptuj.

3. **Zadružništvo in samopomoč:** poroča gosp. Miloš Stibler iz Celja.

4. **Naše naloge in cilji:** a) o organizatoričnem smislu, b) program dela, c) taktika in sredstva; poroča gosp. Kamil Černý iz Ljubljane.

II.

V nedeljo, dne 17. vel. srpana dopoldne prihod vnanjih udeležencev. Sprejem gostov na kolodvoru ob prihodu posebnega vlaka, ki ga prirede tržaški Slovenci. Sprevod po mestu do »Mestnega doma«, kjer se vrši ob 11. dopoldne

manifestacijsko zborovanje,

poroča kot glavni govornik g. dr. Josip Mandič iz Trsta.

III.

V nedeljo, dne 17. vel. srpana se vrši na vrtu »Narodnega doma«

velika ljudska veselica

v korist družbi sv. Cirila in Metoda.

Slovenci! Vabimo vas na te prireditve! Nimajo na sebi blek in sijaja! V znamenju resnega dela se vrše, v korist in prospeh slovenskega naroda!

Pripravljalni odbor:

Dr. Vladimir Ravnihar l. r. predsednik.

Kamil Černý l. r. blagajnik.

Rudolf Juvan l. r. tajnik.

Anton Pesek l. r.; **Ljudevit Mlakar** l. r.; **Fran Rak** l. r.; **Ivan Kelc** l. r.; **dr. Pavel Pestotnik** l. r.; **De Ancona Oskar** l. r.; **Manica Komanova** l. r.; **Fran Jeraj** l. r.; **Luka Jelenc** l. r.; **Fr. Planinšek** l. r.; **Ivan Robavs** l. r. **Za Štajersko:**

Ivan Kežar l. r.; **Ernst Vargazon** l. r.; **Ivan Deržić** l. r.; **dr. Tone Gosak** l. r.

Za Primorje:

Dr. Soslč l. r.; **dr. Klovec** l. r.; **A. Brandtner** l. r.; **Dr. J. Mandič** l. r.

Dnevne vesti.

† Katoliški shod. Letošnji katoliški shod v Ljubljani ne bo prvo zborovanje te vrste. Doživeli smo jih že več in vsi so bili to, kar bo tudi letošnji, namreč, klerikalna strankarska prireditev, prirejena pod cerkvenim plaščem. Doba, za katero je izvoljen sedanji deželni zbor, se bliža svojemu koncu in klerikalci se volitev boje, ker poznajo veliko nevoljo, ki je zavladala v najširših krogih proti klerikalni politiki sploh in zlasti proti klerikal. gospodarstvu z deželnim imetjem. Z letošnjim katoliškim shodom začnejo klerikalci svoje priprave za deželnozbornske volitve. Vzlic temu pa, da je ta katoliški shod politična manifestacija klerikalne stranke in bo naperjen tako proti naprednjakom kakor proti socialnim demokratom, vendar zavzemata obe ti stranki skrajno lojalno stališče glede te priredbe. Nobenega odpora ni proti katoliškemu shodu, nobene agitacije ni. Naprednjaki kakor socialni demokratije stoje na stališču, naj ima vsaka stranka popolno svobodo zborovati in manifestirati kakor se ji zdi potrebno; to pravico zahtevajo zase, priznajo jo pa tudi klerikalcem. Toda klerikalci še s tem niso zadovoljni. Radi bi svojo strogo strankarsko prireditev predstavili kot nekaj vseslovenskega in nekaj skupnega. Od naprednjakov zahtevajo, naj dajo udeležnikom katoliškega shoda stanovanja, naj prispevajo denar za stroške katoliškega shoda in naj z zastavami pozdravijo tiste, ki pridejo v Ljubljano demonstrirati proti naprednjakom in brusiti meče za nove boje proti naprednemu gibanju. Od naprednega časopisja pa celo zahtevajo, da bi vsaj nič ne pisalo o katoliškem shodu. Ne zadostuje jim, da ni nobene agitacije proti shodu in nadlegovanja naprednega občinstva. Naprednjaki bi z agitacijo gotovo lahko dosegli, da bi klerikalci ne dobili ne stanovanj, ne denarja, niti bi videli zastave — pa v svoji skrajni dobrosrčnosti in gostoljubnosti niti tega ne store. Nobenih ovir ne delajo katoliškemu shodu, tega pa klerikalci ne bodo doživeli, da bi napredno časopisje ne pisalo o politični strani katoliškega shoda, in kar je z njim v zvezi, zakaj katoliški hodi še skozinsko strankarska in politična priredba. Tako smo n. pr. pojasnili, kako gredo proti narodnemu načelu hrvaški pravšči, če se udeležijo katoliškega shoda, če pridejo torej podpirati in manifestirati za stranko, ki je izdala in prodala najvažnejše slovenske narodne interese in iz najbolj nečednih nagibov dala Nemstvu na Slovenskem ogromno moč. »Slovenec« je to hudo razburilo in prišel je s čenčarijami, ki se jim mora vsakdo smejati. Kako se more primerjati priobčenje inserata v kaki zasebni brošuri s svojočestnim škandaloznim pismom ljubljanskega škofa in pisanjem klerikalnega časopisja za nemško hranilnico? Še krava se mora taki primeri smejati. Nič pametnejše ni, kar piše o Ciril - Metodovi družbi. Pravi, da so klerikalci šli iz družbe, ker so jih naprednjaki ven vrgli. Stvar je bila že tolikokrat pogreta, da je pač ne bomo zopet pojasnjevali. Če bi bili klerikalci le iz družbe izstopili, bi človek že nič ne rekel, da si tako društvo mora soditi edino po svojem delovanju. Toda klerikalci niso samo šli iz družbe, ker ni bil izvoljen odbor po njihovem diktatu, nego so vodili najbesnejši boj proti družbi in ji skušali škodovati, kolikor so mogli, da je delovanje družbe tako, da mu ni niti z narodnega, niti s katoliškega stališča niti najmanj ugovarjati. Kdo se ne spominja infernalne gonje v »Slovenec« proti Ciril - Metodovi družbi. Ubili družbo, naj nastane slovenskemu narodu še taka škoda, to je bil cilj klerikalne vojske in odnehali so šele, ko so spoznali, da je narodna požrtvovalnost večja in močnejša, kakor vsa klerikalna hudobija. Kar piše »Slovenec« o gledališču, ni nič bolj pametno, kakor to, kar je zapisal o Ciril - Metodovi družbi. Naj gre raje pogledat na ljudski oder, kjer se zdaj le miši in podgane ženijo, pa bo videl sadove klerikalne nerodnosti. Celo nekdanjo zvezo med naprednimi in veleposesniškimi poslanci je spravil »Slovenec« na dan. Naj nam enkrat pove, če je ta zveza slovenski stvari le najmanjšo škodo storila. Nikdar ni imela slovenska stvar tako moč na Kranjskem, kakor ravno takrat, nikdar ni tako napredovala. Šele odkar je ta zveza zapadla, so klerikalci podprli Nemstvo, vse so jim prodali. Preskrbeli so jim dve nemški gimnaziji, kjer se nemški naraščaj vzgaja v duhu največjega fanatizma, preskrbeli so jim nemškega šolskega nadzornika, tako da na nemško šolo ne pride nobena slovenska učna moč več, pomagali so jim spraviti na vsa važnejša javna mesta nemške fanatike, ki mečejo slovenski jezik iz uradov, tako da slovenski uradniki in sluge še med

seboj ne smeje slovensko govoriti; zagotovili so jim deset zastopnikov v deželnem zboru in oropali Ljubljano samoslovenskega značaja s tem, da so spravili sedem Nemcev v občinski svet ter pokazali Nemcem, kako z importiranjem in koloniziranjem lahko še pomnože svojo moč. Nemcem ne bo nihče zameril, da so z obema rokama sprejeli, kar so jim klerikalci ponujali. Uspeh teh klerikalnih izdajstev pa je, da so Nemci postali močni, kakor niso bili nikdar od leta 1879., ko jim je Vesteneck prispelel večino v deželnem zboru in da so po zaslugi klerikalcev postali Slovenstvu skrajno nevarni. Če bi hrvaški pravšči to uvaževali, bi si trikrat premislili, predno bi prišli na katoliški shod v Ljubljano.

† Teorija in praksa. Železniški minister dr. baron Forster je pretekli teden potoval po nemškem delu Češke. V Chomutovu mu je ravnatelj državnih železnic dvorni svetnik Marek predstavil predstojnike uradov drž. železnice. Pri tem je podal železniški minister jako značilno in velpomembno izjavo. Izjavil je, da je njegova želja, da se pri nameščanju uradnikov vedno kolikor mogoče vpoštevata narodnost prebivalstva, da se na ta način ustvari med uradništvom in prebivalstvom čim najbolj prirčno razmerje. Čeprav dozdaj ni bilo mogoče, te tendence popolnoma izvesti, vendar on odkrito za tem stremi, polagoma v tej smeri ugodi ti željam prebivalstva, ker se s takimi odredbami ustvarijo najboljši temelji za prijetno in neoporečno izvedbo službenih dolžnosti uradništva. — Lepe besede! Ne vemo, kaj porečeta k temu dvorni svetnik Galamboš in goriški Wieser. Eno pa je gotovo. Če naj se te ministrove besede uresniči, tedaj mora prvi iti postajenačelnik goriški tja, kamor ga žene njegovo nemško - nacionalno srce. In če bo železniški minister konsekventno izvajal te svoje lepe besede, tedaj si bo uprava državnih železnic prihranila tudi ogromne vsote denarja. Dejstvo je namreč, da uprava državne železnice izmeče mnogo denarja za šulferajnske šole v slovenskih krajih, kjer so po milosti nemškega »Volksrata« nemški železniški nastavljenici. Mi le želimo, da bi železniški minister baron Forster izpolnil svoje besede ter nastavljal po slovenskih deželah slovenske železniške uradnike in uslužbence, ker bo s tem v resnici ustvaril prirčno razmerje med prebivalstvom in uradništvom. Pričakujemo torej dejstev!

† Zakaj je sistirana ustava na Češkem, na to vprašanje daje točen odgovor modri »Domoljub«, ki piše v svoji današnji številki to - le: »Svoj čas so se naši poslanci roko v roki borili s Čehi in skupno so branili svoje pravice. Nemci so se te zveze bali. Kratkovidni voditelji češke politike so pa krenili na drugo pot... Mladočehi in en del agrarcev so zabavljali proti zvezi z nami, grdili našo stranko in kričali, da ne gredo pod dr. Susteriščevo komando... Ko bi Čehi ostali nami zvesti, bi do tega, kar se je zdaj zgodilo, nikoli ne bilo prišlo... Ali veste sedaj Čehi, zakaj je vlada sistirala deželno ustavo na Češkem in zakaj je imenovala upravno komisijo? Zato, ker niste hoteli pod Susteriščevo komando! Seve, dr. Susterišč je mogel mož in če hočete Čehi čim najprej vzpostaviti svojo deželno samopravo, hajdi pod njegov podplat!

† Kako se spreminjajo nazori. Par mesecev, par tednov je od tega, ko so nemški listi v redki enodušnosti gonili lajno o srbskih »ušivcih« in »kostrunskih tatovih«. Sedaj po sijajnih uspehih srbskega orožja na Makedonskem bojišču pa je mahoma utihnila v nemškem časnikarskem logu ta pravljica in nemško časopisje kar tekmuje v hvale in v slavošpevih na naslov Srbije in srbskega naroda. Tako piše berlinski list »Die Woche« med drugim: »Srbija je nepričakovano hitro prebolela svoje gospodarske nesreče iz preteklega stoletja in dvignila svojo moč do zadivljajoče višine. Avstrijsko-srbska vojna je pokazala Srbiji pot na Jadransko morje in danes ni srbskega kmeta, ki bi se ne zavedal ogromne važnosti Jadranskega morja za Srbijo. Avstrijski odpor proti izhodu Srbije na Jadran samo povečuje sovražna čustva srbskega naroda proti politiki avstro-ogrske monarhije. Uvaževati je treba, da je Srb Slovan z najlepšimi svojstvi tega plemena: on je nadarjen, plemenit, razumen in se zna prilagoditi razmeram, česar ni opažati pri Bolgarih, ki v gospodarskem oziru daleč zaostajajo za Srbi. Srbi se zavedajo svoje sijajne bodočnosti in se odločno postavljajo v bran proti vsakomur, ki bi skušal preprečiti njihove načrte.« — Nedavno tega so bili Srbi še »ušivci in kostrunski tatovi, danes pa so Slovani z najlepšimi svojstvi tega plemena.« narod — »nadarjen, plemenit in

razumen! Kako se pač spreminjajo časi in z njimi tudi ljudje!

— **Ironija usode.** Prav danes, ko se podpiše balkanski mir v Bukarešti, je nam v roke bolgarski list »Mir«, oficijozno glasilo prejšnje bolgarske vlade, z dne 6. julija t. l. Na čelu lista je tiskana pesem znanega bolgarskega pesnika Ivana Vazova, naslovljena »Razgromt« (Razpad). V tej pesmi pravi Vazov med drugim: »Povsod le zmagoslavje — porazen vrag leži na tleh, — ves svet začuden gleda — poraz nezvestih srbskih čet. — Pač strašna je usoda — ne uteče nihče ji lahko — zdaj kajna roka smela — zdrobljena je strašno.« — In v članku »I krw — ta se leje« izjavlja »Mir«: »Mi čakamo popolnoma mirno na konec te najhujše in najbolj krvave borbe, da pokličemo potem na odgovor krivce...« Čudno je človeku pri srcu, ako čita vse to na dan, ko je bil podpisano za Bolgarsko tako usodepolen balkanski mir!

— **Skader je pridobljen.** Da je Skader bil iztrgan iz črnogorskih rok in postal albanski, za to so žrtvovali avstrijski davkoplačevalci kar sto milijon. kron. In za to milijonsko žrtev so dobili sedaj — sijajno plačilo. Avstrijska pošta v Skadru je namreč dobila lep nov pečat, na katerem se blešči, kakor smo se pričeli na poštini nakaznici nekega našega skadrskega naročnika, napis »Skutari in Albanien, Oesterr. Post.« Nemški napis in označba »in Albanien« gotovo bogato odtehtata milijonske naše žrtve in upravičujeta tudi našo zunanjo politiko proti Črni gori! Da, da, sijajno uspešna je taka politika, ki troši za en nemški poštini pečat par sto milijonov!

— **Volitve v inženirsko komoro,** ki so se vršile 6. t. m., se niso definitivno končane, vsled diferenc, ki so se pojavile v italijanski sekciji. Največ glasov v tej sekciji je dobil ing. Piani, ki je avtoriziran kot »inženir iz vseh gradbenih strok«. Vladni zastopnik je interpretiral to avtorizacijo tako, kakor bi bil ing. Piani avtoriziran kot inženir za gradbenstvo, inženir za arhitekturo, inženir za strojništvo in kot zemljemerec. Vsled tega je izključil Piani od volitve v smislu zadevne ministerijalne naredbе 4. kategorije. Ker je bila s tem takozvana Maglicheva stranka močno prizadeta, je proti tej interpretaciji naredbе protestirala, na kar se je volilni akt za italijansko sekcijo suspendiral, dokler ne poda ministrstvo za javna dela interpretacije o avtorizaciji »civilnega inženirja iz vseh tehničnih strok«. Namestništvo bo prosilo za to interpretacijo telegrafno. Slovanska sekcija je izvolila komornim svetnikom ing. Dragotina Gustinčiča in ing. Josipa Skoberne, namestnikom pa geometra Kristijana Pertota. Ker pa ne sme sedeti v načelnstvu več, kakor ena tretjina svetnikov iz iste kategorije, ni še odločeno, ako obdržita oba izvoljena svetnika svoja mandata. Nemška sekcija je izvolila svetnikom ing. Wegererja in ing. Schiestla. Volitev se bo nadaljevala najbrže že drugi teden. Izvolitve se sedaj še ne publicirajo.

— **Osebnе vesti.** Stavbni adjunkt Fran Emmert v Kranju je bil imenovan za c. kr. inženirja, stavbni praktikant Alojzij Kral v Ljubljani pa za c. kr. stavbnega adjunkta za državno stavbinsko službo na Kranjskem.

— **C. kr. obrtna šola v Ljubljani.** Učiteljica Martina Lindtner na drž. obrtni šoli v Trstu, ki je bila do deljena ženski obrtni šoli društva »Solski dom« v Gorici, je prestavljena na c. kr. obrtno šolo v Ljubljani.

— **Narodne dame,** članice ljubljanskih in okoliških Ciril in Metodovih podružnic, na čelu ga. županja dr. Tavčarjeva, sodelujejo na veliki narodni veselici dne 17. avgusta, zato smo prepričani, da bo imela veselica popoln uspeh, ker je znano, da naše požrtvovalne dame priredijo vedno kaj posebnega. Prepričani smo, da se zategadelj udeležijo veselice vsak zaveden Slovenec.

— **Gospod profesor Rajko Perušek,** predsednik I. ljubljanske moške Ciril in Metodove podružnice, je daroval 10 kron mesto sodelovanja pri veselici dne 17. avgusta. Najlepša hvala! Želimo in prosimo, da enako storijo vsi tisti, ki se ne bi mogli udeležiti veselice. Darove sprejema odbor za prireditve kongresa narodnih strokovnih organizacij v Ljubljani.

— **Z Viča.** Zadnji čas smo doživeli dva slučaja, ki nam pokažeta viške duhovne v najgrši luči. Navidez spokorna meniška kuta pokriva najostudnejše lastnosti sovraštva in nevošljivosti. Gasilci so imeli veselico. Društvo ima najblajši namen: bližnjemu na pomoč! Kogar zadene nesreča, k temu hitijo, da bi mu oteli in rešili, kar se rešiti da; nihče ne vpraša, kakega političnega mišljenja je nesrečnež, vsakdo je društvu: bližnji. Poštenjak bi pričakoval, da

bodo tudi patri prišli na veselico, vsaj je znano o njih, da pogostokrat zapustijo svoje celice in stopijo med veselo ljudstvo. Toda nismo jih videli. A ne samo, da društva ne podpirajo, celo škodovati so mu hoteli: naročili so »Slovenec«, naj ne sprejme nikake reklame za viške gasilce, sami pa so priredili v »Katoliškem domu« igro, da bi ja koga odtegnili od gasilske veselice. Kljub tolikemu nasprotovanju je gasilska veselica najlepše uspela. Radovedni smo, če bo v slučaju požarja pri klerikalcu Čampa gasilce spodil rekoč: bodeva že s Teodorjem pogasila, Teodor bo namesto »lojtre«, jaz bom pa vodo nosil. — V nedeljo priredi Ciril - Lepotodova podružnica veselico. Meto število otrok na Viču je že podružnica oblekla in obula, tisoče je že poslala za revno mladino na naših mejah; cela občina, skoro vse hiše darujejo za nedeljsko veselico; namestnik Kristusov, učitelj ljubezni, p. Čampa pa pride in pravi: naredimo isti dan v »Katoliškem domu« veselico, da kolikor mogoče oškodujemo Ciril - Metodovo podružnico. Prvotno je razglasil Čampa, da bo veselica v »Katoliškem domu« tretjega avgusta, ko pa je zvedel, da priredi podružnica veselico 10. avgusta, je nalašč preložil veselico v »Katol. domu« na 10. avgusta. Fui takemu umazanemu sovraštvu! Mi vsi pa, ki smo spoznali te ljudi kot najgrše škodljivce bližnjega, obiščemo v nedeljo Ciril - Metodovo veselico v tolikem številu, da bo pravici dano popolno zadoščenje!

— **Loški potok.** Gospod kaplan Karel Skulj se baje poslavlja od nas. Ne bi radi gosp. kaplanu otežkočili slovesa, ki bo itak silno težko, saj je gospod Karel pri nas pastiroval celih sedem let; vendar pa bi želeli, da nam gosp. kaplan pojasni še eno stvar, predno nas zapusti. Reč je namreč taka-le: Pred kakimi petimi leti menda so si klerikalci sezidali iz lastnih sredstev in pa žalihog tudi s podporami nekaterih premožavih neklerikalcev Društveni dom, da so se Orli in marinarije imele kam skrivati. Zdaj pa gre glas po deželi, da je gosp. kaplan dal ta Dom prepisati nase, t. j., postal je hišni posestnik. Ne vemo, če je to res, saj je novica izšla iz klerikalnih vrst, in tem je nerodno kaj verjeti; ravno zato pa prosimo, da nam to pojasni gospod kaplan sam. Če vest ni resnična, bomo to z obžalovanjem zabeležili tudi v tem listu. Če pa je novica resnična, tedaj pa že danes obžalujemo, da je gosp. kaplan tako skromen; gospod kaplan naj bi vsaki svoji ovčici odstrigel še en šop volne, ali — z drugimi besedami — vsak p. n. bacek naj bi gosp. kaplanu odstopil še kos zemlje ali gozda, pa bi on danes imel več sveta kakor njegov vrhovni poveljnik — rimski papež, najmanj pa bi bil veleposestnik. Morda se da to napraviti, še predno gosp. kaplan odide; če je prepozno, pa zatrdno upamo, da bo na svojem novem pastirskem mestu uvaževal naš blagohotni nasvet.

— **Iz Ribnice** nam pišejo: Naši ljudje se ustavljajo, kadar pridejo v Kočevje, navadno pri Verderberju, ali kakor se po domače pravi pri »Paderš Jožetu«. Tudi jaz sem bil nedavno tega s svojimi znanci v Kočevju. Stopili smo k Verderberju in priznati moram, da smo bili še dokaj dobro postreženi. Ko smo tam sedeli, je vstopila v sobo neka služkinja rekoč, da jo je poslala njena gospodinja vprašati, če bi bilo mogoče dobiti skodeljico smetane. Zavrnilo so jo zatrajujoč, da smetane nimajo. Ko pa je služkinja odšla, smo slišali glasen smeh in besede: »Rahm hab' ma gnuu, dena verfluchten Windischen woll' ma aba nischit geba.« — Vstali smo in plačali in Paderš Joža nas ne bo več videl.

— **V zadnji uri krščena in obhajana.** Iz Novega mesta se nam poroča: Naše tercijalke so te dni doživle veliko veselje. Pripovedujejo namreč, da se je stara gospa Windischerjeva (mati trgovca in gostilničarja istega imena), ko jo je zadela kap, dala krstiti, se izpovedala in se dala obhajati po rimsko - katoliškem obredu. Gospa Windischerjeva je bila namreč protestantske vere. Gospa Windischerjeva je v protestantski veri v časti in poštenju dosegla lepo starost in nič nas ne briga, iz kakih razlogov je zdaj prestopila h katoliški veri, bodi iz notranjih nagibov, ali pod vplivom fizične in duševne oslabilosti. Samo, da se spozna, kako velika je še ljudska neumnost, naj zabeležimo, kaj ljudje govorijo o tem prestopu. Ljudje namreč mislijo, da bi bila gospa pogubljena, če bi ji v slučaju smrti ne zvonili v katoliških cerkvah in je ne pokopali katoliški duhovniki. In dalje so prepričani, da bi gospa Windischerjevo, če bi umrla v svoji veri, pokopali na kraju, ki ni blagoslovljen in kjer se pokopavajo — samomorilci. Oj to ubogo ljudstvo!

— **Iz Novega mesta.** Z novo razsvetljavo je izginila iz našega mesta vsa idiličnost in poezija. Mogočne nove obločnice so s svojo prodirajočo močno svetlobo pregnale iz našega trga in ulic oni tajinstveni mrak, ki je prikrival mnogo — mnogokrat zelo lepe in prijetne dogodiljaje. To je bilo življenje! Tema, da nisi videl niti tal pred sabo, na vogalih v veliki razdalji so dremale male svetilke kot cerkvene večne luči, iz teme pa si samo slišal pritajene vzdihne kake kratkokrilke, visoke besede suhega študenta, ali rožni smeh zale devojke. Toda kaj se briga kultura za poezijo mladih ljudi! S par modernimi svetilkami nam je uničila vse, kar je bilo za nas. — A če se nam obeta lepo življenje, 10. avgusta bo pri nas veliko sokolsko slavlje in tedaj se povrnejo za enkrat še stari časi. Cel trg bo poln gostega smrekovega dreva in zaman se bodo trudili svetli žarki novih, velikih obločnic, da bi prodrli skozi to vejevje in hri navsko izdali svetu vse tajnosti, veselje in zabave mladih ljudi, ki bodo za trenotek ušli strogim očem starih tet in papanov in se zatekli žarečih oči in kipečih želja k nemim smrekam. Da bi le kmalu prišel ta trenotek! Še bo prijetno!

— **Dolenjske Toplice.** Kljub slabemu vremenu se razvija letošnja sezija zelo ugodno, ki pa bo kakor razvidno z ozirom na naročila za stanovanja v tem mesecu še zelo napredovala. Pri letošnjem doževnem vremenu se je pokazala prednost našega kopališča pred drugimi kopališči posebno v tem, da so sprehajališča vedno suha in neblatna. Vsi, posebno novi gostje se čudijo učinkom. Prihajajo tusem gostje, ki jih mučijo različna trganja in bolečine tako zelo, da niti ob palici hoditi ne morejo. Take bolnike vžijo ali nosijo v kopališče, a že po par kopelih je učinek vode tak, da shodijo ter tudi popolnoma ozdravijo. Vabimo vse one, ki jih muči kako trganje ali bolezen, ki je s tem v zvezi, naj pohite v naše dolenske Toplice in prepičali se bodo o naši trditvi.

— **Ubegli tatovi.** Pri sodišču v Mokronogu so bili zaprti trije mladi, a zelo zreli tatovi. Dne 6. avgusta bi morali biti po žandarmeriji odpeljani k okrožnemu sodišču v Novem mestu. Toda zjutraj je žandarmerija videla, da so sodni zapori — prazni ter da so pički srečno ušli iz kletke. Splezali so po dimniku na streho in od tam po žlebovih v zlato svobodo. Ječarja ne zadene nobena krivda. Ta slučaj pa je zopet pokazal, kako nujno je potrebno preskrbeti za ječe druge prostore, kajti tekom dveh let je pobegnilo iz ječe že šest oseb. Sicer pa te stare, zaduhle in neprimkladne ječe absolutno ne odgovarjajo sanitarnim zahtevam.

— **Strelna je udarila** dne 6. t. m. pred 9. uro dopoldan v hlev posestnika Fr. Hribernika, p. d. Zidančka, v Virmah pri Škofji Loki. Hlev, ki je bil še le lansko leto dogotovljen po novem, modernem načinu, je popolnoma zgorel, ostalo je še samo zidovje. Stal je posestnika menda okoli 15.000 kron, zavarovan pa je bil, kot čujemo, le za polovico te svote. Pogorela je tudi vsa krma in sicer okoli 40 voz sena in detelje, živino pa so vsi rešili, samo kobilo je puh strele nekoliko omamilo, da so jo morali s silo spraviti iz hleva. Na pomoč so prihitela bližnja gasilna društva in sicer iz Žabnice, Godešiča, Škofje in Stare Loke. Rešiti poslopja ni bilo več mogoče, zato so omejili pomoč le na sosednja poslopja. Res, strašansko huda stvar je ogenj; dve leti se je gospodar trudil, ogenj pa mu je pokončal vse v dobri uri. Dasi je posestnik eden med najtrdnnejšimi kmeti v škofjeloški okolici, bo vendar ta udarec težko prebolel.

— **Kinematograf »Ideal«.** Danes se predvaja zadnjikrat velikanska, veleznanična mistična drama »Pogodba Don Juana s satanom ter življenska slika »Odvetnica«. Jutri specialni večer z Nordiskralma »Spekulanti«. V soboto kriminalna igra »Kolo sreče«.

— **Nesreča.** Včeraj je doma z voza padel 57letni mizar Alojzij Mrva, pristojen v Litijo ter zadobil tako močne notranje poškodbe, da so ga morali do ljubljanskega južnega kolodvora pripeljati z vlakom, od tukaj pa z rešilnim vozom v deželno bolnišnico.

— **Izgubljeno** je bilo od Poljanske ceste št. 13 pa do Martinove ceste nihalo stenske ure, katero naj izvoli poštini najditelj oddati v Poljšakovi gostilni na Martinovi cesti.

— **Pogreša** se od ponedeljka 4. t. m. 16letni lučavničarski vajenec Alfonz Koleča. Fant nosi delavniško črno obleko, rjav klobuk in modro ključavničarsko srajco. Obraz je zagorel, oči; lasje in obrvi črni. Kdor bi kaj vedel o njem, se prosi, naj sporoči polječi.

Narodna obramba.

Prazne besede imajo tisti, ki trdijo, da Tolstovrška slatina ni tako dobra, kot so druge kisle vode. Gostilničarji, gostje prepričajte se sedaj o kakovosti Tolstovrške, ko se je vlece zboljše. Z novo polniti bode gotovo vsak zadovoljen. — G. veletržec Iv. Perdan je poslal C. M. družbi 20 kuponov, kar svedoči, da je naročil 20 zabojev Tolstovrške sline, družba pa dobi za vsak kupon 20 v, torej zopet 4 K. Zbirajte te kupone za družbo!

— **Nekatere C. M. podružnice** še niso izkazale svojih novih odborov, števila članov, imen delegatov in odposlancev k zaupnemu shodu na predvečer velike skupščine. **Sporočamo ponovno, da bo velika skupščina 8. septembra v Domžalah, zaupno zborovanje pa po § 2. prejšnji večer v Ljubljani.** Ker se morajo vabila in legitimacije kmalu razposlati, prosimo ponovno, da dajo družbenemu vodstvu vse podružnice, ki tega še niso storile, potrebne izkaze do 15. t. m. Pripominjamo obenem, da so ti izkazi potrebni tudi za družbeni koledar - vestnik, ki se že sestavlja. — G. M. Pr. v Ljubljani za poslano sliko pokojnega prijatelja dr. Košmelja 2 K. — V zadevi neke kazenske poravnave vpsal je g. odvetnik dr. Jos. Furlan v Ljubljani 10 K, g. dr. Iv. Zabukovšek, odvetnik v Sinarju pri Jelšah, enakim povodom 300 K. — E. Emil Zorn, učitelj v Gorici je bil s tovariši izletniki primoran obehovati v italijanski gostilni v Krmini; družba se je odkupila z izplačilom narodnega davka 7 K 30 v. — Dijaki IV. gimn. razreda so poslali v spomin umrlega sošolca Vinka Razborška po g. Iv. Grebenšku 15 K 30 vin. Hvala!

Društvena naznanila.

— **Dobitki za veselico** povodom kongresa strokovnih organizacij naj se blagovolijo poslati na naslov restavracije Keržišnika v »Narodnem domu«. Odbor prosi darovalce, da pošljejo dobite, ki so jih namenili za veselico vsaj do sobote, dne 16. avgusta zvečer.

— **Šišenski »Sokol«** vabi na izredni občni zbor, ki se vrši v soboto, dne 9. avgusta 1913 ob 8. uri zvečer »pri Ančniku« v Spodnji Šiški. Dnevni red: 1. Volitev predsedstva »Slovenske sokolske zveze«; 2. dopolnilna volitev dveh odbornikov; 3. prememba pravil; 4. slučajnosti. Pričakuje se z ozirom na važnost dnevnega reda polnoštevilno udeležbo. Na zdar!

— **Za slavnost Sokolske petindvajsetletnice** v Novem mestu podarila je češka budjejeviška pivovarna, katere plačuje pogodbeni delež naši slovenski Solski Ciril - Metodovi družbi od vsakega v slovenskih deželah iztočenega hektolitra tega za svetovnoznanim plzenskim pivom najboljše piva — večji kvantum njenega proizvoda, ki se bo točil v nedeljo na slavnostnih prostorih.

— **Telovadno društvo »Sokol«** v Zagorju ob Savi priredi keglanje na dobitke na kegljišču gosp. Tomo Koprivca v Zagorju, ki bode trajalo od 10. avgusta do 14. septembra 1913 vsaki dan od 4. ure popoldan do 10. ure zvečer, ter vabi sl. občinstvo k največji udeležbi.

Razne stvari.

— **Stavka v Milanu.** Iz Milana poročajo: Stanje stavke je neizpremenjeno. Konflikt še ne bo tako hitro rešen, ker sta obe stranki zelo trdovratni. Izgredi v predmetjih se še vedno vrše. Tudi delavci državne tobačne tovarne so začeli stavkati.

— **Velike poverebe.** Iz Pistoje poročajo: Pri tukajšnji »Banci popolare« so zasledili poverebe v znesku 150.000 lir. Blagajnik Torello, ki je kriv sleparij, se je sam javil sodišču. Poneverjeno vsoto je upravni svet doplačal.

— **Duhovnik — detoljub prijatelj.** Včeraj smo poročali, da iščejo na Češkem župnika patra Knotka, ki je posilil in onečastil čez štirideset mladoletnih deklic. Zdaj poročajo, da so ga 4. t. m. prijeli v Chomutovu. Radovedni smo, je-li ga bo zadela zaslužena kazen.

— **Avtomobilska nesreča.** Iz Görtza poročajo: Na cesti med Merkersdorfom in Holtendorfom se je dogodila predvčerajšnjim velika avtomobilska nesreča. Tovarnar Schimpf je bil ubit, šofer smrtnonevarno ranjen, ostale osebe pa, ki so bile v avtomobilu, težko ranjene. — Iz Odanskega poročajo: Pruski princ Friderik Karel je s svojim avtomobilom povozil mestnega svetovca Oesterlecha, ki je kmalu na to umrl.

— **Mednarodni zdravniški kongres.** Iz Londona poročajo: 17. mednarodni zdravniški kongres je bil včeraj dopoldne otvorjen v »Albert-halli«. Kakih 7000 zdravnikov s svojimi damami je napolnilo velikansko poslopje. V kraljevem imenu je pozdravil kongres princ Artur con-naughtski. Državni tajnik za zunanje zadeve sir Edward Grey je pozdravil zborovalce v imenu vlade ter pripomnil: To ni kongres, ki bi mogel zahtevati našo intervencijo, vsaj vendar ne gre za narodnostne in politične rivalitete. Sir Tomas Barlow je imel na to otvoritveni govor.

— **Aretacija sumljive trgovke z juveli.** Iz Budimpešte poročajo: V petek so orožniki aretirali pri Pančovi neko elegantno oblečeno damo, ki se je imenovala gospa Lustig ter stanovala v Pančovi. Osumljena je, da je ukradene juvele prodajala kopališkim gostom. Neki detektiv je preiskal njeno stanovanje ter našel razne juvele vrednosti 14.000 kron. Dama je izpovedala, da je dobila juvele od svojega sina, ki je v Belgradu nastavljen in ki je te dragocenosti prav ceno kupil od sorodnikov padlih častnikov in vojakov. Aretiranko so oddali sodišču v Pančovi.

— **Posledice vsled prehitre vožnje parnika.** Iz Hamburga poročajo: Parnik »Kaiserin Auguste Viktoria« je v soboto zvečer odplul iz pristanišča s tako hitrostjo, da so valovi, ki so nastali vsled te vožnje, daleč naokoli poplavlili obrežje. Več sto oseb, ki so se kopale, je bilo iznenadenih. — Dve osebi sta utonili, štiri pa so valovi s tako močjo vrgli ob kamenje, da so se precej poškodovale. Kakih 20 oseb pa je bilo lahko poškodovanih. Voda je odnesla tudi mnogo obleke, vsled česar je moralo mnogo ljudi oditi napol oblečenih domov. Domnevajo, da je še več oseb utonilo.

— **Naskok na žensko kopališče v Kölnu.** Iz Kölna poročajo: V ponedeljek zvečer je prišlo v mestnem kopališču do ostrega nastopa s strežaji, ki so s silo nažaj potisnili nekatere moške, ki so hoteli čez ograjo vdreti k svojim ženam in hčeram v ženskem oddelku. Število moških, ki se je nabralo ob ograji, je bilo tako veliko, da se je del ograje podr. Strežaji so bili brez moči. Med prebivalstvom vlada že daj veliko ogorčenje, ker je klerikalna večina prepovedala ustanovitev skupnega rodbinskega kopališča.

— **Raf-vozovi.** Reichenberška avtomobilska tvornica d. z. o. z. Reichenberg, je dobila v zadnjih dnevih zopet priznalo pismo od nekega odjemalca. »Šele danes sem v položaju, da potrdim pravilno pošiljatev voza, ki je pravilno in nepoškodovan 25. junija semkaj dospel. Izvedba je v vsakem oziru mene zadovoljila in kakor sem lahko konstatiral pri mojih dosedanjih turah, deluje stroj izvrstno. — Avtomobil se dopade vsem, ki so ga videli in veselilo bi me, če bi to bilo vzrok, da dobite v tukajšnji okolici še več odjemalcev. Z odličnim spoštovanjem inženir Rudolf Pokorny. Vitkovice (Moravsko), 22. julija 1913.« — To je nov dokaz za dobroto Rafovih vozov.

— **Krah fabrikanta aeroplanov.** Iz Pariza poročajo: Izdelovalec aeroplanov, Deperdussin, je faliral in so ga aretirali. Ta krah bo imel velike finančne posledice in bo učinkoval tudi na politično polje. Deficit Deperdussinov znaša skoraj 30 milijonov. Privatni bankirji so izgubili 7, neka banka pa, ki je bila z Deperdussinom v zvezi, pa 23 milijonov. Oškodovana banka je, ko je pregledala Deperdussinove trgovske knjige, zadevo ovadila. Dokazalo se je, da je Deperdussin sleparil, ponarejal listine, s katerimi naj bi dokazal, da ima gotovo blago, katerega nakup je fingiral. Šlo je za velike zaloge svile, o katerih je pravil, da jih je kupil v spekulacijske svrhe z omenjeno banko. Deperdussin je jako luksuriorno živel. Vsako leto je porabil več nego en milijon frankov. Imel je krasno stanovanje v avenue Villiers in tri gradove. Star je 45 let.

— **Oficirske orgije v Krakovu.** Pred par dnevi so v Krakovu odkrili velik škandal, v katerega je zapletenih mnogo častnikov iz krakovskega aeronavtičnega kurza. V predmetju Proudrik-Czerwony je policija aretirala posestnika Koperovo in njene hčere. Dokazano jim je bilo, da so zvaljale nedorasla dekleta v svoja stanovanja, kjer so jih vpijanile ter dajale potem na razpolaganje raznim pohotnežem. »Glos Narodu« poroča, da je izginila pred par dnevi 13letna hči nekega trgovca in še le po dolgem iskanju so jo našli težko bolno v nekem vojaškem hangarju pri Rakowitzi. Kakor so dognali, so zvaljili deklico v stanovanje Koperovo, kjer so jo pilano zlorabili pohotneži. Potem so jo v avtomobilu odpeljali v Rakowitzo, kjer so jo oficirji zaprli v hangar. Oficirjem časopisi predbacivajo težke stvari. Posilili so baje mnogo mladih deklic. Vojaški uradi so uvedli preiskavo.

* **Prepir za obleke po modri X-Zarkov.** Iz Rochestra poročajo: Obupni, toda brezuspešni trud mestnih očetov, ustvariti kompromis med vročo poletno temperaturo in lahko žensko modo, je javno mnenje v Rochestru odločno dovedel do tega, da je začelo priznavati, da, celo odobraval, lahke poletne obleke, obleke po modri X-Zarkov. In prebivalci tega mesta nastopajo proti policijski oblasti, ki zahteva, naj se vsa krasota ženskega telesa skriva pod neličnimi oblekami. Ta odpor prebivalstva se je videl pretekli četrtek popoldne, ko je množica branila neko mlado damo pred nasilstvom dveh policistov, ki sta jo hotela aretirati, ker je bila njena obleka skoraj brez — blaga. Mlada dama, miss Alice Burnett, je do broznana in splošno občudovana krasotica v mestu. S svojo brezskrbnostjo, s katero je šla po najzibavejših cestah v svoji eterični obleki, kakoršne v taki finosti in nežnosti še niso videli, je gotovo hotela izpregovoriti poslednjo besedo o sporu za poletne obleke. In množica jo je burno pozdravljala in odobraval njen nastop. Ko sta policista hotela mlado, energično damo prijeti, jo je obdala neprodorna množica, skozi katero se policista navzlic grožnjam ni sta mogla preriti. Med tem sta pa dva navdušena mlada gospoda odpeljala v avtomobilu ogroženo krasotico.

* **Pravica ženske do guillotine.** V krogih francoskih boril za žensko volilno pravico so v zadnjem času zelo nevoljni, da predsednik skoraj vedno pomilosti ženske, ki so bile zaradi umora obsojene na smrt. Pariške sufragetke zahtevajo svojo pravico, in če tvori ta tudi precej neprijetno pot pod guillotine. Na nekem ženskem shodu so označile govornice principielno pomilostitvenost kot znamenje zaničevanja do ženskega spola. V resoluciji pa so zahtevale, da se mora z ženskami ravnati po istem pravu, kakor se postopa proti moškim. Nekaj pariških časopis je potem vprašal francoske sufragetke in druge odlične ženske za njihovo mnenje. Vojvodinja Uzès je kratko odgovorila: »Hudodelstvo ni niti moškega niti ženskega spola.« Zelo bojevitá madame Anelert pravi: »Oha spola morata biti enaka pred volilno omaro in guillotine.« Zdravnica madame dr. Pelletier meni: »Galanterija, ki jo ne videti ženske na guillotine, je ravnotako izuliranje ženskega spola, kakor vsaka druga galanterija.« Madame Oddo Deflou, juristinja, predsednica komisije za študij državljanskega prava žensk, pravi zelo nagajivo: »Če kaká ženska izvrši umor, in četudi na svojem lastnem soprogu, tedaj se mora nad njo izvršiti zakon.« Madame Vincent pa je proti temu, da bi se ženskam sekale glave, ker ji niso pustili, da bi sodelovala pri zakonih, ki določujejo smrtno kazen. In znana novelistka Daniel Lesueur meni: »Jaz le eno natančno ne vem: Ženske, ki pridejo vpoštev, namreč morilke, so gotovo proti smrtni kazni.«

* **Težko stališče župana.** V tragičnem situaciji se nahaja župan mesta Cambridge, mr. Edvard Barry. Ženske so namreč energično izjavile, da se mora ali oženiti ali pa izgubi svojo župansko čast. Mr. Barry bi moral biti že v tretje izvoljen. Pri drugi volitvi so mu ženske dale svoje glasove le pod pogojem, da se bo takoj oženil, ker je neporočen župan po njihovem mnenju le polovica župana, kajti druga, boljša polovica mu manjka. Kakor vsakdo, ki hoče biti izvoljen, obljublja volilec hribe in doline, tako je tudi mr. Barry obljubil, da se oženi in tako je postal župan za ceno svoje svobode. Toda ni preveč resne smatral te svoje obljube. Kakor hitro je bil župan, se ni niti več spomnil na ženitev ter se je le smejal opominom žensk. Toda ženske tega niso pozabile in zdaj je prišel trenutek, ko tudi županu ne pomagajo več obljube. Stoji pred alternativno, ali da se kmalu oženi, na kar bo izvoljen še v tretje za župana, ali pa izgubi svojo župansko čast. Mr. Barry se bo težko odločil, kajti enako dragi sta mu svoboda in županska čast. Poskušal je pregovoriti ženske s trditvijo, da dozdaj še ni našel prave. Tedaj pa je prišel z dežja pod kap, kajti od vseh strani se mu ponujajo »prave«. Od vseh strani dobiva fotografije mladih dam in vabijo ga na vse strani. Treba je pripomniti, da je razmeroma še mlad, lep in bogat. Zato ta — gonja.

— **Umrl je danes** zjutraj po kratki bolezní ovetnik, c. kr. sodni svetnik v pok. g. Ivan P. Vencelj. Pokojnik je dosegel starost 69 let. — Služboval je kot sodnik v raznih krajih na Kranjskem, bil okrajni sodnik v Krškem in naposled deželno-sodni svetnik v Ljubljani. V dobi velikih bojev za jezikovno ravnopravnost si je pokojnik pridobil velike zasluge za slovensko uradovanje pri

sodiščih. V Ljubljani je pokojnik več let deloval z vso vnemo za razvoj »Glasbene Matice«. Po njegovi inicijativi je »Glasbena Matica« zgradila svoj dom in velike so tudi pokojnikove zasluge za razvoj pevskega zbora »Glasbene Matice«. V politično življenje je pokojnik vstopil pri oni državnozborni volitvi v Ljubljani, pri kateri je bil oficijalni kandidat narodno - napredne stranke pokojni Kušar. Vencelj je nastopil proti Kušarju kot samostojni kandidatu; sicer je kandidiral na podlagi narodno - naprednega programa, a obenem je sklenil tudi s klerikalci kompromis, ter tako sam sebe pokopal. V volilnem boju je bil Vencelj premagan, a ker je postalo njegovo stališče v napredni stranki nevzdržljivo, je z nekaterimi najožjimi somišljeniki prestopil v klerikalni tabore. Klerikalci so ga pač z odprtimi rokami sprejeli in mu na Dolenjskem preskrbeli mandat za državni zbor, vendar se je pokojnik kmalu umaknil iz političnega življenja. Kaj je bil vzrok, da je Vencelj izstopil iz politične aktivnosti, to se nikdar natančno izvedelo, vendar se je večkrat čulo, da ga je izpodrinil dr. Šusteršič, kakor še vsakega, o katerem je domneval, da mu je nevaren tekmeč. Od tedaj je pokojnik živel samo svojem poklicu in »Vzajemni zavarovalnici«, ki jo je bil on ustanovil in ki mu je delala velike skrbi.

Umrla je gospa Katarina Fatur od Čopič v Zagorju pri St. Petru. Pogreb se vrši v soboto popoldne ob 9. uri.

Rusa sta se hotela po Savi v Belgrad peljati. Včeraj popoldan so ljudje zapazili, da sta med Zagorjem in Trbovljami v Prusniku dva človeka sredi Save, kjer se jima je čoln razbil. — Občina je takoj vse potegne ukrenila, da jih reši, ter spravi na suho. Okoli popoldneva se je posrečilo rešiti jih. — Izjavila sta, da sta Rusa in da sta dne 5. t. m. v Ljubljani kupila čoln, ter se nameravala odpeljati v Belgrad, a da sta še tisto noč ob 10. uri priletela na skalovje, ter se jima je čoln razbil, sama pa sta si s težavo rešila življenje. Zagorskemu policaju se je pa stvar sumljiva zdela ter je moža izročil orožnikom. Dokumentov nista imela nobenih pri sebi. — Proti večeru se je izvedelo, da je bil čoln ukraden poselniku Josipu Kresu na Zgornjem Logu pri Litiji. Čoln je bil vreden 120 kron, ker je bil še čisto nov. Kolikor so ljudje rusko razumeli, sta imela moža pri sebi okoli 380 K denarja, a sta ga baje izgubila, ko se je čoln razbil.

Slovinci! Slovinci!
dne 10. avgusta t. l.

Vsi na zlet
„Slovenske Sokolske Zveze“

povodom proslave 25 letnice
novomeškega „Sokola“
v Novo mesto!

Telefonska in brzojavna poročila.

Med vojno in mirom.
Mir sklenjen. — Potek mirovnih pogajanj.

Bukarešta, 7. avgusta. Včerajšnja odločilna konferenca je trajala nad 4 ure.

Na podlagi pooblastil, ki sta jih dobila Pašić in Venizelos, so storili zavezniški svoje

minimalne zahteve. Glasom teh zahtev se prične meja med sedanjimi zaveznički in Bolgarsko ob stari bolgarski - turški meji, teče ob razvodju Strume in Bregalnice naravnost proti jugu do Belasič planine, kjer se obrne proti vzhodu in gre nad Demir Hisarjem proti vzhodu do reke Meste in ob reki Mesti do morja.

Bolgarski delegati so se tudi temu predlogu do zadnjega upirali. — Predsednik Majorescu je bolgarske delegate ponovno svaril, da naj ne onemogočijo sklepa miru, ker je vsako podaljšanje premirja popolnoma izključeno. Če bi se vojna zopet pričela, bi tudi Rumunija, skupaj z Grško, Črno goro in Srbijo nastopila proti Bolgarski.

Končno so se bolgarski delegati vdal. Bolgarski delegat Tončev je vzkliknil: »Nimamo drugega izhoda! Vse nas je zapustilo!«

Se zvečer se je sestavil protokol o tej zgodovinski seji ter se konstatiralo, da je

mir sklenjen. Poseben redakcijski komite se je takoj nato sestel, da sestavi tekst pogodbe.

Pogodba se podpisuje danes popoldne.

Bukarešta, 7. avgusta. Bolgari nadaljujejo svoja pogajanja z delegati zaveznikov, da naj se pogodbi dostavi, da sprejmejo bolgarski delegati mirovne pogoje le z izrecnim pridržkom, da se izvrši naknadna revizija s strani veselil.

Bolgarski delegati utemeljujejo to svojo zahtevo z ozir na notranje razmere na Bolgarskem, kamor se delegati težko vračajo z definitivno mirovno pogodbo.

V krogih zaveznikov je le malo pripravljenosti, ustreči tej želji bolgarskih delegatov. Neznano je, kako se bodo zaveznički odločili.

Bukarešta, 7. avgusta. Politični krogi poročajo, da bo, predno se danes podpisuje definitivna mirovna pogodba, prečitana

nota Avstro - Ogrske in Rusije, ki izjavlja, da si Avstro - Ogrska in Rusija pridržujeta v

vprašanju Kavale pravico revizije.

Bolgarski delegati bodo po prečitaniu te note izjavili, da apelirajo na revizijo veselil.

Vtisk vesti o sklenjenem miru.

Dunaj, 7. avgusta. Vest o sklenjenem miru med balkanskimi državami je dunajske oficijozne kroge nemilo dirnila. Oficijozni listi skušajo dokazovati, da je včeraj sklenjeni mir samo provizoričen, nekateri listi imenujejo ta mir celo »ein fauler Frieden«, drugi ga imenujejo izrecno preliminarni mir. Nemški listi pa naglašajo solidarnost, da se mora izvršiti evropska revizija.

Mednarodni politični krogi pa ne dvomijo, da je vsaka evropska revizija izključena.

Pariz, 7. avgusta. Francoski listi imenujejo mir, sklenjen snoči v Bukarešti,

Dunaj, 7. avgusta. Oficijozni listi nadaljujejo svoja izvajanja proti definitivnemu miru na Balkanu.

»Neues Wiener Abendblatt« prinaša oficijozen članek, v katerem primerja mirovno pogodbo v Bukarešti z ono v San Stefanu ter pravi: Eno stoji. Avstrija smatra revizijo mirovne pogodbe za neobhodno potrebno, ker je sicer izključeno, da nastane na Balkanu trajen mir in red.

»Fremdenblatt« piše, da je samo ob sebi umevno, da bo mirovna pogodba le podlaga za evropsko revizijo.

Petrograd, 7. avgusta. Ruski listi pozdravljajo z veseljem vest o sklepu miru, ki ga smatrajo za definitivno.

definitiven, ter beležijo ta izid z velikim zadovoljenjem in pristavljajo, da je mirovna pogodba tudi

pravična.

Bukarešta, 7. avgusta. Sklep miru so pozdravili v Bukarešti in v celi Romuniji z velikim zadovoljenjem in veseljem. Le bolgarski delegati so silno poparjeni. Zadovoljnost na Romunskem je zlasti velika, ker so se že počele pojavljati gospodarske težkoče in ker se kolera v romunski armadi vedno bolj širi.

Ko bo podpisan mir, bo Romunska takoj

demobilizirala.

S tem dejstvom pa padejo tudi vse kombinacije o možnosti bolgarsko - romunske alliance proti Turčiji.

Belgrad, 7. avgusta. Vest o sklenjenem miru je dospela sem včeraj v pozni uri. Radost nad sklepom miru je nepopisna.

Bukarešta, 7. avgusta. V včerajšnji mirovni konferenci so sporočili tudi črnogorski delegati svoje kompenzacijske zahteve. Črna gora dobi kot odškodnino za pomoč mesto Djakovico.

Berolin, 7. avgusta. »Berliner Tageblatt« poroča, da so se delegati sporazumeli, da bolgarski pridržek glede evropske revizije ne bo sprejet v mirovno pogodbo temveč samo v zaključnem protokolu.

Razmerje med Srbijo in Romunijo. — Obnovitev Balkanske zveze.

Dunaj, 7. avgusta. Iz srbskih in romunskih odličnih krogov izvemo, da so se vršila v zadnjih dneh tudi privatna pogajanja med delegati, ki streme za tem, da se

Balkanska zveza obnovi.

V mirovno pogodbo se bo sprejela določba, v kateri si balkanske države medsebojno obljubijo trajno nevtralitet, oziroma si garantirajo integriteto teritorija.

Ta določba bi bila podlaga konfederacije, kateri bi pristopila tudi Romunska.

Posebno ozko zvezo se pripravljajo med Srbijo in Romunsko, med katerima državama se bo sklenila tudi gospodarska pogodba, ki se tiče železniških zvez. Preko Donave se zgradi pri Turn Severinu most, ki bo na eni strani vezal Romunsko s srbsko Jadransko železnico, na drugi strani pa bo odprl Srbiji pot na Črno morje.

Po sklenjenem miru. — Odrinsko vprašanje.

Dunaj, 7. avgusta. Pogajanja med bolgarskim delegatom Načovičem in porto so se popolnoma razbila. Iz Carigrada in iz Sofije se pogajanja danes demantirajo.

Sofija, 7. avgusta. Turške vesti, da je bilo v Stari Zagori poklanih 3000 turških ujetnikov, so popolnoma zlagane. Vesti se razširjajo iz Carigrada za namenom, pripraviti javno mnenje na

vpad Turčije na Bolgarsko.

Turčija je ta vpad že popolnoma pripravila ter si hoče na ta način olajšati trajno posest Odrina in Trakije, ki si jo hoče zagotoviti tako, da bo pozneje koncedirala Bolgarski izpraznjenje starega bolgarskega ozemlja proti prepustitvi Odrina in Trakije.

Carigrad, 7. avgusta. Odrinski vali je predlagal porti uvedbo diplomatične preiskave zaradi dogodkov v Stari Zagori.

Carigrad, 7. avgusta. Včeraj popoldne se je vršila konferenca veleposlanikov pri avstrijskem veleposlaniku. Dosegel se je sporazum, tako da bodo storili veleposlaniki najbrže danes skupen korak pri porti zaradi Odrina in Trakije.

London, 7. avgusta. »Times« prinaša oficijozen članek, ki pravi: Po podpisu miru postaja vprašanje Odrina najaktualnejša zadeva Evrope. Verjetno je, da se bodo pojavile še težkoče, ker splošni položaj na Balkanu še ni popolnoma jasen.

Bukarešta, 7. avgusta. V informiranih krogih se zatrjuje, da bo konferenca po podpisu mirovne pogodbe pozvala veselile, da store pri porti korake v zadevi Odrina. Danes ali jutri se prično detajlna pogajanja delegatov glede posameznosti novih mej in glede ekonomskih in kulturnih vprašanj. Po končanem delu bo kralj Karel sprejel delegate. Romunska bo najbrže še ta teden odpoklicala svojo armado z Bolgarskega.

London, 7. avgusta. »Daily News« poroča iz Sofije, da je bolgarski ministrski svet sklenil, da naj bolgarska vojska odide na vzhodne meje in se pripravi na prodiranje proti Odrinu.

Sofija, 7. avgusta. Včeraj se je slišalo v smeri proti Odrinu in Kučukavaku streljanje topov. Turki so odšli iz Svilena, najbrže proti Gumuldžini ter masakrirajo na poti Bolgare in Grke.

London, 7. avgusta. Enver beg je imenovan za poveljnika Odrina.

Vesti o bolgarskih grozodejstvih.

Belgrad, 7. avgusta. (Izvirno poročilo.) Semkaj so došle uradne vesti o grozotah, ki so jih izvršili Bolgari v borbah na makedonskem bojišču. (Podrobnosti o teh strahotah ne maramo navajati, ker se protivi vsem našim čustvom, da bi javno razpravljali o tej sramoti. Zato se nam naj oprost, da poslanega brzoglasnega poročila ne priobčimo v celoti. Opomba uredništva.) Včeraj so pripeljali v Belgrad novih 250 ranjenecv.

Pred sklepom miru.

Bukarešta, 7. avgusta. V včerajšnjem razgovoru med bolgarskimi in srbskimi delegati so ponudili Srbi Bolgarom, da naj volijo med mestom Strumico in med strateško važnim gorovjem Maleš.

Avstrija in Rusija.

Moskva, 7. avgusta. »Russkoje Slovo« poroča iz Petrograda, da so se vršila v zadnjih dneh živalna pogajanja med Avstro - Ogrsko in Rusijo, katerim se pripisuje velika važnost, ker bi odpadla, če pride do sporazuma, potreba revizije mirovne pogodbe v Bukarešti. Do sedaj ni prišlo do večjih divergenc.

Položaj na Bolgarskem.

Dunaj, 7. avgusta. Bolgarski ministrski predsednik Radoslavov poroča, da vlada v celi državi popolen mir in da ni bil aretirani niti dr. Danev, niti kaka druga politična oseba.

Črnogorci.

Valona, 7. avgusta. Na nujno zahtevo poveljnika mednarodnega brodograjskega podjetja pred Skadrom so zapustili Črnogorci Opoli.

Romunska demobilizacija.

Bukarešta, 7. avgusta. Romunska vlada bo še danes odredila demobilizacijo. Polki, v katerih se je pojavila kolera, bodo internirani ob Donavi.

Albanski knez.

Berolin, 7. avgusta. V tukajšnjih merodajnih krogih ni znano ničesar o kandidaturi princa Morica Schaumburg - Lippe za albanski prestol. Iz Bückeburga se ta vest demantira.

Berolin, 7. avgusta. Listi potrjujejo vest o kandidaturi princa Morica Schaumburg - Lippe za albanski prestol.

Albanija.

London, 7. avgusta. Dne 1. septembra prične mednarodna komisija z določevanjem južno - albanskih mej. Komisija mora izdelati trasiranje tekom dveh mesecev.

Zvišanje rekrutnega kontingenta.

Dunaj, 7. avgusta. Oficijozno se poroča, da ima zvišanje rekrutnega kontingenta namen stabilizirati mirovno stanje pri polkih, ki stoje ob meji. Vsaka obmejna stotnija naj bi imela v mirnem času 130 mož, gre pri tem za 160 bataljonov, druge stotnije naj bi imele po 100 do 110 mož.

Komisija na Češkem.

Praga, 7. avgusta. Kljub oficijoznim izjavam v zadevi deželne volilne reforme na Češkem, poroča »Prager Tagblatt«, da se bo eventualno oktroiranje deželnozbornskega volilnega reda izvršilo le v zvezi z rešitvijo najvažnejših spravnih vprašanj.

Triletna vojna služba na Francoskem.

Pariz, 7. avgusta. Senat je odklonil z 209 glasovi proti 89 glasovom Herriotov predlog, da naj traja vojna služba 30 mesecev. Senat je sprejel nato člen XVIII., ki določa triletno aktivno službo.

Pariz, 7. avgusta. Pri členu VI., ki zahteva rekrutiranje dvajsetletnih, je izjavil ministrski predsednik Barthou, da zahteva vlada takoj to rekrutiranje, ker je samo sedaj mogoče. Vlade ne vodijo politični motivi, ker se je vprašanje rekrutacije stavilo še predno so izbruhli upori in ker ne vlada med rekrutacijo dvajsetletnih in odpustom letnika 1910. razmerje sredstva in namena, marveč razmerje vzroka in posledice. Zakon ima pred očmi samo narodno obrambo. Člen je bil nato sprejet z 245 glasovi proti 48 glasovom.

Revolucija v Venesueli.

New York, 7. avgusta. Iz Caracasa poročajo, da koraka Castro s svojimi četami proti glavnemu mestu.

Gospodarstvo.

— **Učinki avstro-ogrške politike na Balkanu.** Pri nas v Avstriji imamo še mnogo tako idealnih ljudi, ki upajo, da se bodo gospodarski stiki z Balkanom navzlic dosedanjim diplomatičnim nerodnostim zboljšali in utrdili. Brezdvomno bodo balkanske države v bodočih par letih zelo mnogo potrebovale najrazličnejših industrijskih izdelkov. Vse ono, kar je razdrila in uničila krvava vojna, se bo moralo popraviti, nanovo zgraditi. Teritorialno zvečane države se bodo modernizirale. Gradile se bodo nove železnice in vse drugo, kar je z železnicami v zvezi. Tudi druge industrijske panoge bodo delale dobre kupčije. Leta in leta bodo minila, predno bodo balkanske države samo svojo lastno industrijo tako razvile, da bo mogla ta zadostiti domačim potrebam in zahtevam, kar bo vsakako glavni cilj njihove gospodarske politike. Toda od vsega tega bo imela Avstrija zelo malo ali pa nič dobička. To spričujejo že zdaj različni dejstva. Srbija je oddala dobavo lokomotiv tovarnam v Nemčiji. Sedemnajst lokomotiv se bo zgradilo v tovarni Linke Hoffmann v Breslavi, 20 pa v tovarni Borsig v Tegelu. Naša industrija lokomotiv, ki že delj časa toži o pomanjkanju dela, naj pa mirno čaka na boljše čase in boljše — diplomate. Srbija se emancipira tudi od industrije za orožje in municijo. — Francoska tovarna za topove Schneider-Creuzot se bo etablirala v Kragujevacu. Belgijski in nemški kapitalisti iz rajha bodo ustanovili v Belgradu tovarno za usnje. Ustanovil pa se je pred kratkim tudi Bavarski Lloyd. Dozdaj je bila paroplovba na Donavi v rokah avstrijskih družb, predvsem Donavske paroplovne družbe. Zdaj pa se je sodelovanjem bank, velike industrije in različnih petrolejskih družb ustanovila v Monakovem pod imenom Bavarski Lloyd ladjeplavna družba s štirimi milijoni mark akcijskega kapitala. Gotovo, da je to ustanovitev pred vsem povzročil boj za nemški petrolejski trg. Standard Oil Company, ki hoče na vsak način dobiti v svoje roke svetovni monopol, je ustanovila Nemško-ameriško petrolejsko akcijsko družbo. Nemški trgovci s petrolejem pa so ustanovili Nemško družbo za prodajanje petroleja (Deutsche Petroleumverkaufsgesellschaft). In

med obema skupinama se je začel oster boj. Nemška družba pa potrebuje predvsem petroleja. In tega bo vozil Bavarski Lloyd iz Romunske. Nemške banke in velika industrija v Nemčiji, pa tudi politični in diplomatični krogi so pravočasno začutili novo življenje, ki se poraja na Balkanu, vsled česar je ostala Nemčija v balkanskem konfliktu tako lepo v ozadju, v rezervi. Nič ni grozila, nič rožljala z orožjem, ker je vedela, da bo ta njena rezerva tisočero poplačana. Brezglavna in brezsmotna politika Avstro-Ogrske pa je zanelila v srce in glavah balkanskih narodov tako sovraštvo, da vse geografske ugodnosti ne bodo pomagale do onega uspeha, ki si ga žele avstrijski industriji in trgovci. Bavarski Lloyd bo pač prevažal petrolej, morda tudi žito, koruzo, les po Donavi tja gor proti Nemčiji, toda doli proti Balkanu pa bo vozil industrijske izdelke Nemčije. Naša industrija in trgovina pa bo ste lahko prebirali statistična poročila o napredovanju eksporta iz Nemčije na Balkanu in o nazadovanju avstrijskega eksporta. Pa kaj, če diplomati tako hočejo...

Umrli so v Ljubljani:

Dne 1. avgusta: N. Špolar, mrtvorojenca hči.

Dne 2. avgusta: Lavrič Fran, paznik prisilne delavnice, 68 let.

Dne 31. julija: Šuster Juri, delavec, 36 let.

Dne 1. avgusta: Rome Bernard, delavec, 19 let. — Butara Ivana, nezakonska hči, 7 mesecev. — Ana Žitnik, nezakonska hči, 4 mesece.

Dne 2. avgusta: Cotman Marijan, sin ključavničarja, 4 mesece. — Petkosig Ivana, trgovčeva žena, 52 let. — Janežič Franja, nadzorovalna dama, 25 let. — Kalan Josip, sin vpojenega orožnika, 19 let. — Tratnik Franja, posestnica, 56 let. — Žitnik Ivana, onemogla dmnarica, 64 let.

Dne 3. avgusta: Golob Helena, delavčeva žena, 59 let. — Pinosa Marija, pomožna usmiljenka, 33 let.

Dne 4. avgusta: Garbajs Leopold, sin pekovskega pomočnika, 9 mesecev.

V deželni bolnici:

Dne 3. avgusta: Bohinc Ivan, tovarniški delavec, 50 let.

Dne 4. avgusta: Sešek Ivan, četrt gruntar, 40 let.

Današnji list obsega 8 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Mnenje gosp. prof. G. Pera,
v Turinu.
Gosp. J. Serravallo
Trst.

Zahvaljujem se vam za doposlani vzorec vašega železnatega kina vina Serravallo, vaše vino je brez dvojbe eden najmočnejših tonikov in najboljših okrepčilnih sredstev kar jih jaz poznam. Jaz bom vedno s svojimi skromnimi močmi podpiral vaš izdelek.

Turin, 22. januarja 1912.

Prof. G. Pera.

Velik pomen za dobro prebavo. Stomoxigen, idealno sredstvo zoper motenje prebave.

Kake težke posledice zna ineti slaba prebava, dokazuje dejstvo, da imajo vnetje slepiča, bolezni prebavil in slične bolezni večinoma svoj izvor v infekciji črevesa. Dalje izvirajo nervoziteta, srčne bolezni, bolečine v ledicah in jetrah večinoma iz slabega ali pokvarjenega želodca. Kot izborna sredstvo pri vseh boleznih želodca in čreves, kakor tudi pri njih posledicah se je izkazal prepatrat iz kisika Stomoxigen. Kjer so odrekli druga sredstva, tam je sigurno pomagal Stomoxigen. To je sredstvo, ki je po mnogih študijah na podlagi kisikove terapije izgotovljeno. Da se podkrepi učinek kisika, je temu sredstvu pridejano več zelo dobro učinkujočih, popolnoma neškodljivih rastlinskih snovi. Stomoxigen razvije v želodcu bogati meri kisik. Kisik pa izčisti želodec, zamori škodljive klice in učinkuje oživljajoče in osvežujoče. Prebava se pospeši, apetit zviša in zopet se pojavi popolno zdravje. — Vsak lekarnar ima Stomoxigen, ali če ga še nima, dobi ga lahko v kratkem. 2767

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 7. avgusta 1913.

Termin.

Pšenica za oktober 1913. . . za 50 kg 11-38
Pšenica za april 1914. . . za 50 kg 11-86
Rž za oktober 1913. . . za 50 kg 8-88
Oves za oktober 1913. . . za 50 kg 8-25
Koruza za avgust 1913. . . za 50 kg 8-07
Koruza za maj 1914. . . za 50 kg 7-37

Spomnajte se dijaškega društva „Domovina“.

„Nuisol“

od
Bergmanna & Co. Dečín o. L.

697

je in ostane prej ko slej nedosegljivo v svojem popolnoma naravnem barvanju las in brade. V zalogi v plavi, rjavi in črni barvi. — Cena steklenici K 2-50. Dobiva se pri drog. A. Kanc, drog. B. Čvančara, O. Fettič-Frankheim v Ljubljani.

Bratom Sokolom

in vsem onim, ki se nameravajo udeležiti letošnjega
izleta „Slovenske Sokolske Zveze“, dne 10. avgusta 1913
v Novo mesto

ob priliki 25. letnice tamkajšnjega Sokola, opetovano naznanjamo, da bode vozil poseben vlak po sledečem voznem redu:

odhod iz Ljubljane	južni kolodvor	ob	6-55	zjutraj
"	"	"	7-05	"
"	"	"	7-23	"
"	"	"	7-54	"
"	"	"	8-46	"
"	"	"	9-07	"
"	"	"	9-55	"
prihod v Novo mesto	"	"	9-11	zvečer
povratak iz Novega mesta	"	"	12-14	po noči.
prihod v Ljubljano	"	"		

Vožna cena tja in nazaj:

iz Ljubljane	južni kolodvor	II. razred	4-90 K	III. razred	2-70 K
"	"	"	4-50	"	2-50
"	"	"	4-10	"	2-20
"	"	"	3-50	"	1-90
"	"	"	3-70	"	1-80
"	"	"	2-10	"	1-10

Vozni listki prodajali se bodo pred odhodom vlaka pri postajnih blagajnah.

Da se prepreči naval osobito na ljubljanskih postajah, priporočamo bratom načelnikom, da poberejo zneske za voznino od posameznikov in skupno kupijo vozne listke.

Pozivljamo Vas bratje, da se izleta udeležite v čim večjem številu!
Na zdar!

Predsedstvo Slovenske Sokolske Zveze.

Meteorološko poročilo.

avgst	čas opazovanja	stanje barometra v mm	temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
6.	2. pop.	731-9	20-0	sl. zah.	dež
7.	9. zv.	731-1	16-3	"	nevihta
7.	7. zj.	731-1	16-1	brezvetr.	oblačno

Srednja včerajšnja temperatura 17-6°, norm. 19-5° Padavina v 24 urah 29-3 mm.

Odda se takoj Pred Prulami 23

stanovanje

z dvema sobama in pritliklinami. 2771

Proda se poceni

1 pudelj, dolg 4 m in 1 štelaza z šipami, dolga 4 1/2 m, visoka 2 1/2 m za spravo manufakturnega blaga ali tobaka, če je tega zaloga v zvezi z špecerijskim blagom itd. Oboje je skoraj še novo. Več se izve pri

Franu Zadnek, Senožče št. 175.

Lepo pritlično

stanovanje

obstoječe iz 4 sob z vsemi pripadki se odda za november 1913 v Knafljovi ulici 5. Podrobnosti v upravnistvu „Nar. tiskarne“.

Zveza slovenskih odvetnikov v Ljubljani naznanja tužno vest, da je njen član, gospod

Ivan Vencajz

odvetnik v Ljubljani

danes preminul.

Pogreb se vrši v petek, dne 8. t. m. ob pol 6. uri iz hiše žalosti Dunajska cesta št. 19.

Ljubljana, dne 7. avgusta 1913.

2772

Zveza slovenskih odvetnikov.

Odvetniška zbornica kranjska javlja tužno vest, da je njen odlični član, gospod

Ivan P. Vencajz

odvetnik in c. kr. sodni svetnik v p.

danes v četrtek dne 7. avgusta ob 1/26 uri zjutraj umrl.

Pogreb bode jutri v petek popoldne ob 1/26 uri iz hiše žalosti Dunajska cesta št. 17. na pokopališče k Sv. Križu.

Čast njegovemu spominu!

V LJUBLJANI, dne 7. avgusta 1913.

Predsedstvo.

Zahvala.

Za vse mnogobrojne dokaze srčnega sožalja povodom tragične smrti v Kamniških planinah, našega ljubelega sina, oz. brata

Jankota Petriča

kakor tudi za ves naporni trud pri iskanju ponesrečenca ter za toliko nepričakovano mnogobrojno udeležbo pri spremstvu dragega pokojnika k večnemu počitku, izrekamo vsem cenjenim udeležnikom od daleč in blizu svojo najiskrenejšo zahvalo.

Osobito pa bodi srčna hvala rešilni družbi osrednjega odbora »S. P. D.« in gg. Kunaver, Brinšek, Hrovatin, Vizjak ter Blažu Blaznik iz Solčave, rešilni ekspediciji iz Jezerskega na Koroškem pod vodstvom g. dr. Čermaka, češki koloniji zlasti g. dr. Frantu in milim češkimi damam, nadalje šišenskem »Sokolu«, šišenski »Čitalnici« ter nje pevskemu zboru, ravnateljstvu in učiteljskemu zboru c. kr. II. drž. gimnazije, učiteljskima zboroma iz Spodje in Zgornje Šiške, gg. šolskim vodjem ter učiteljem ljubljanskim in iz okolice, turistovskemu klubu »Dren«, sošolcem ponesrečenca, zlasti g. Albinu Seliškarku za njegov ganljivi nagrobni govor, vsem darovalcem krasnih šopkov in vecev, kakor tudi vsem, ki so nam v dnevih največje žalosti na kakršenkoli način lajšali naše trpljenje.

Iskrena hvala prav vsem!

V SPODNJI ŠIŠKI, dne 6. avgusta 1913.

Žalujoči ostali.

Brez vsakega posebnega naznanila.

Globoko potrfti naznanjamo, da je naš skrbni soprog in dobri oče, gospod

IVAN P. VENCAJZ

c. kr. deželni sodni svetnik v p., odvetnik, državni poslanec itd.

po kratki mučni bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajoče v 70. letu svoje starosti, danes zjutraj ob pol 6. uri mirno in udano v Gospodu zaspal.

Pogreb bo v petek, dne 8. avgusta t. l. popoldne ob pol 6. uri iz Madjatove hiše na Dunajski cesti na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v soboto, dne 9. avgusta ob 7. zjutraj v Frančiškanski cerkvi v Ljubljani.

V LJUBLJANI, dne 7. avgusta 1913.

Venci se hvaležno odklanjajo

Žalujoče rodbine:

Vencajz, Dr. Brejc, Dr. Senoa.

I. slov. pogrebni zavod Jos. Turk

Vajene knape

želi takoj najeti

rudokopno podjetstvo 2760

Prosen & Miltz v Železnikih, Gorenjsko.

Pozor! Pozor!

Ne zamudite prilike! 2768

Naprodaj je novo zidana

visokopritlična hiša

z dvoriščnimi stanovanji, pritliklinami in vrtom v Ljubljani, po jako nizki ceni in pod ugodnimi pogoji, plačilo takoj 5000 K, drugo ostane lahko vknjiženo. Letni donesek stanarine je 8%. Lega jako lepa. — Natančneje pri lastniku F. Martincu, mestnemu tesarskemu mojstru v Ljubljani.

2746

Razglas.

„Posojilnica na Slapu pri Vipavi“

razpisuje tem potom

delo za predelavo posojilničnega doma v Vipavi.

Delo je proračunjeno na 27.550 K in se bode oddalo na podlagi enotnih v proračunu navedenih cen ali pa pavšalno. Načrt in proračun sta na ogled v posojilnični pisarni v Vipavi. Pismene ponudbe s 5% varščino so doposlati na-pominani posojilnici v Vipavi. — Posojilnica si pridržuje popolno izbiro ponudb.

„Posojilnica na Slapu pri Vipavi“.

Samostojnega 2759

kleparskega pomočnika in dva učenca

sprejme Fran Gradišar, Šelenburgova ul. 6.

Proda se na lepem prostoru

pod Rožnikom št. 277 2730

majhna vila

z 2 stanovanji in lepim vrtom za svoto 13.600 K. — Priseli se lahko takoj.

Koncipijent

s substitucijsko pravico in 2755

stenograf - strojepisec

se sprejmeta v odvetn. pisarni.

Ponudbe z vsemi potrebnimi podatki na „Društvo slov. odv. in not. uradnikov“ v Celju.

G. Škrbić
Zagreb, Ilica 40.

Tvornica žaluzij rolet, lesenih in železnih vetrnic

Telefon 492.

Ceniki in troškovnik na zahtevo brezplačno.

ozdravi brez vbrizganja pri gospodih in damah vse bolezni spolovil, iztok, kapavico, bolezni v mehurju, kjer drugi pomočki odpovedo.

Hernial - Dragée

Škatlja (100 kom.) K 5.—, 2 škatlji za eno zdravljenje. — Izdeluje

„Leta“ Laboratoire de Produits Chimiques à Paris

Dobiva se pri gen. zalogi za Avstro-Ogrsko:

Lekarna Mariabill, Budapešta, VI. Liszt Ferenc-tér 20

po povzetju ali ako se znesek pošlje napre.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, kot nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z manjšajočimi se 12 vplačili.

„SLAVIJA“

„... vzajemno zavarovalna banka v Pragi.“
Reservni fond K 50.461.432-86 — Imenitne odškodnine in kapitalije K 122.257.695-77
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovensko-narodno upravo.

Generalno zastopstvo v Ljubljani v Gospodski ulici šte. 12.

Zavaruje poslopja in premočnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Pozor! Sprejema tudi zavarovanja proti vlomski tatvini pod zelo ugodnimi pogoji. — Zahtevajte prospekte!

Sprejemem trg. pomočnika

mešane stroke. Reflektiram le na prvo moč za samostojno zanesljivo delo, nastop takoj. Plača po dogovoru. A. A. Mlekuš, Bovec na Primorskem. 2769

Dve krasni stanovanji

(parter in I. nadstropje)

obstoječa iz 3 sob in vseh pritliklin, se takoj oddata za novembrov termin.

Poizve se:

2752

Prisojna ulica 1, pri upravitelju.

Absolvent trgovske šole

išče primerne službe.

Ponudbe pod „Služba 11/2764.“ na upr. „Slovenskega Naroda.“ 2764

Učenec

s primerno šolsko izobrazbo

se sprejme

v trgovino z mešanim blagom.

Maks Lajovic, Litija.

Kupi se

dobro ohranjen

PIANINO

Ponudbe pod „Piano“ na upravništvu „Slov. Naroda“ z navedbo cene. 2762

Prava in neprava ljubezen.

Povest. — Spisal Blaž Pohlin.

Cena broš. 1 K 60 vin., vez. 2 K 50 vin., s pošto 20 vinarjev več.

Ti najnovejši zabavni in veseli knjigi priporoča najtopleje

Narodna knjigarna v Ljubljani.

„Opatov praporščak.“

Zgodovinska povest. Spisal Iv. Remec.

Cena broš. 1 K 80 vin., vez. 2 K 70 vin., s pošto 20 vinarjev več.

Izšla je znamenita strokovna knjiga

„Nauk o serviranju“.

V knjigo je razen poljudnih razprav sprejetih 95 tabel z raznovrstnimi vzorci in 338 nazornimi slikami. To knjigo bi morala imeti vsaka gostilna, brez nje ne bi smel biti nobeden natak, nobena natakara, sploh nobena hiša ki ima kedaj opravka z gosti. — V platno vezana knjiga stane K 5.—, po pošti K 5-50, proti povzetju K 5-70.

Naroča se pri:

„Deželni zvezi gostilničarskih zadrug na Kranjskem“ ali pri upravništvu „Gostilničarskega vestnika“, Ljubljana, Gradišče št. 7.

Pošilja se le proti naprej plačani naročnini ali proti poštne povzetju.

C. in kr. intendantca 3. voja.

St. 9903 I. 1913.

Aviso

zaradi zakupne oddaje sena, slame, drv in premoga za v postajah

Beljak	vojaškem filialnem preskrbovališču	Beljak	14.
Trst	vojaškem preskrbovališču	Trst	16.
Bazovica	občinskem uradu	Kormin	19.
Koper	okrajnem glavarstvu	Tolmin	20.
Kormin	občinskem uradu	Bruck na Muri	21.
Tolmin	vojaškem preskrbovališču	Judenburg	22.
Bruck na Muri	okrajnem glavarstvu	Kobarid	23.
St. Marein	občinskem uradu	Ljubljana	25.
Judenburg	vojaškem preskrbovališču	Maribor	26.
Kobarid	okrajnem glavarstvu	Sežana	27.
Ljubljana	občinskem uradu	Radgona	28.
Maribor	vojaškem preskrbovališču	Ptuj	29.
Strass	okrajnem glavarstvu	Poreč	30.
Sežana	občinskem uradu	Rovinj	1.
Radgona	vojaškem filialnem preskrbovališču	Trbiž	2.
Ptuj	občinskem uradu	Celje	3.
Poreč	vojaškem preskrbovališču	Slov. Bistrica	4.
Rovinj	okrajnem glavarstvu	Ajdovščina	5.
Trbiž	občinskem uradu	Vipava	6.
Malborjet	vojaškem preskrbovališču	Koče	9.
Rabl	okrajnem glavarstvu	Spittal na Dravi	10.
Bovec	občinskem uradu	Kanal	11.
Celje	vojaškem preskrbovališču	Kvisko	12.
Slov. Bistrica	okrajnem glavarstvu	Celovec	13.
Ajdovščina	občinskem uradu	Gorica	15.
Vipava	vojaškem preskrbovališču	Tržič	16.
Koče	okrajnem glavarstvu	Ronki	17.
Spittal na Dravi	občinskem uradu	Gradišče	18.
Kanal	vojaškem preskrbovališču	Volšperk	19.
Kvisko	okrajnem glavarstvu	Št. Vid na Glini	
Biljana	občinskem uradu	Gradec	
Celovec	vojaškem preskrbovališču		
Gorica	okrajnem glavarstvu		
Tržič	občinskem uradu		
Ronki	vojaškem preskrbovališču		
Gradišče	okrajnem glavarstvu		
Volšperk	občinskem uradu		
Št. Vid na Glini	vojaškem preskrbovališču		
Gradec	okrajnem glavarstvu		

Za to obravnavo veljavne pogoje obsegajo pri goti navedenih obravnavalnih mestih razgrnjeni razglasi in zveski pogojev, kateri za dnji se dobivajo zastoj pri vojaških preskrbovalnih skladiščih.

V Gradcu, julija 1913.

C. in kr. intendantca 3. voja.

V kavarno pri „Slonu“ se sprejmeta 2753

2 učenca

ki obvladata nemški jezik.

Remington pisalni stroji

dokler jih je kaj v zalogi se po 100 K prodajajo.

The Oliver Trading Office

Ljubljana, Miklošičeva cesta 16.

2758

Kemična tvornica Traiskirchen pri Dunaju, Lieblein & Co.

Cementna malta, beton, apnena malta napravi neprodorne za vodo samo

STEARIT

(obl. varovano.) 2291

Najidealnejše sredstvo za osušenja vseh vrst

zadržanje talne vlažnosti.

Nepremojljive fasade z apneno malto.

Zastopstvo in zaloga: F. P. Vidic & Comp., Ljubljana

Starejši zakonski par brez otrok 2556

išče stanovanje

z 2 sobama in vsemi pripadki za no-

vember t. l.

Ponudbe pod „Mir“ upr. „Sl. Naroda“.

Zbirka avstrijskih zakonov

v slovenskem jeziku.

I. zvezek:

Kazenski zakon

o hudoodelstvih, pregreških in prestopkih z dne 27.

maja 1862 št. 117 dr. zak.

z dodatim

tiakovnim zakonom

z dne 17. dec. 1862 št. d.

z. ex 1863 in drugimi no-

vejšimi zakoni kazensko-

pravnega obsega.

V platno vezan 6 K,

po pošti 6 K 20 vin.

Narodna knjigarna

v Ljubljani.

Telefon šteč. 18.

Leta 1873. ustanovljena delniška družba

Telefon šteč. 16. 982

Kranjska stavbinska družba v Ljubljani

Stavbno podjetništvo; pisarna za arhitekturo in stavbno-tehniška dela; tesarstvo in mizarstvo s strojnim obratom za stavbna in fina dela; opekarne s strojnim obratom v Kosezah in na Viču; kamnolomi v Podpeči in v Opatiji. — Priporoča se za stavbna dela vsake vrste.

Stalni

2549

krajevni agenti

zmožni nemščine se sprejmejo ali pa nastavijo s stalno plačo za prodajanje dovoljenih sreč v Avstro-Ogrski. Ponudbe pod „MERKUR“, Brno, Neugasse Nr. 20.

Dva ovčarska psa

iz Italije prinešena pred 6. meseci, čistokrvne pasme, način „Douden“, pes in psica, 8 mesecev stara, sivojave barve, za vsak lov izobraziti sposobna, sta naprodaj. Kje, pove Ivan Rozman v Velikih Laščah.

Odda se s 1. novembrom na Cesti na južno železnico 32 v I. nadstr.

lepo solčno stanovanje

obstoječe iz predsobe, 3 parketiranih sob z vsemi pritiki in obsežnega vrta. 2751

Proda se zelo lepa, dobro ohranjena kompletna

renesančna oprava

za jedilno sobo.

Cena 800 K. — Naslov pove upravn. »Slov. Naroda«, 3693

Proda se nova

HIŠA

v Zatični na Dolenjskem

10 minut od cerkve, 20 minut od kolodvora. Krasna lega, v zdravem zraku in z lepim razgledom, 6 opremljenih sob, kuhinja in 12. metrov dolg mostovž, 3 obokane kleti, strelod, vodnjak. Sadni vrt in vinograd s 3000 koprškimi trtami in mnogo zemljišča. Pojanila daje Ludovik Rikobelli št. 34. Zatična.

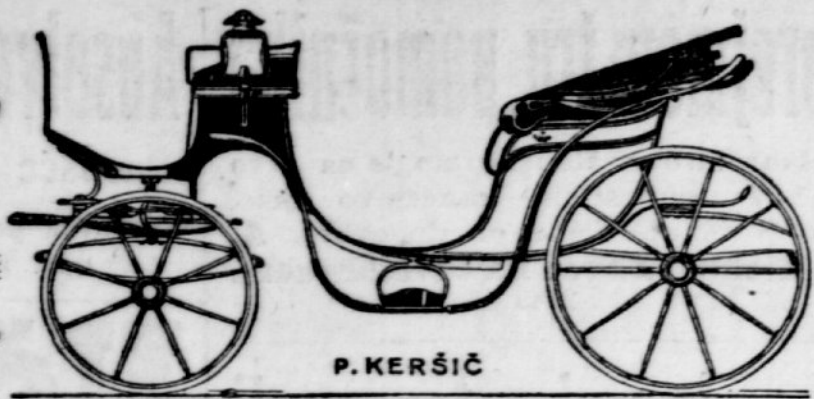
Prva kranjska tovarna vozov Peter Keršič, nasl. brata Oroszy

v Spodnji Šiški pri Ljubljani
prodaja zaradi prevelike zaloge vozov, eno- in dvo-vprežne vozove pod ceno.

Obenem priporoča svojo bogato zalogo drugih vozov ter pošlje cenike brezplačno.
Tudi vsa tozadevna popravila in dela se po najnižji ceni izvršujejo. 2611

Tovarna izdeluje tudi avtomobilске karoserije za vse vrste avtomobilov.

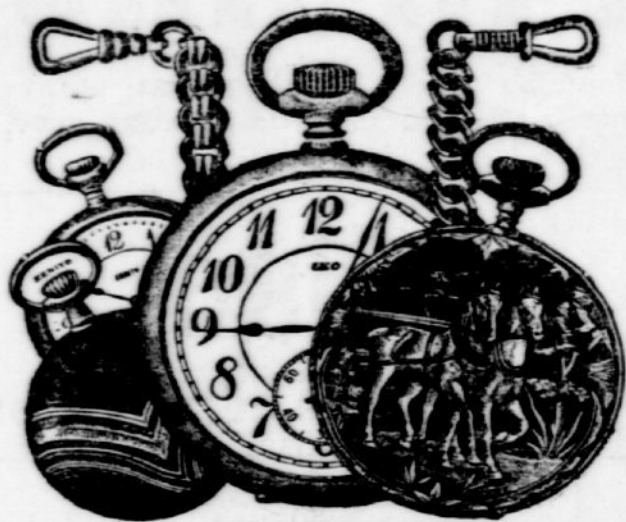

P. KERŠIČ

Mestni trg št. 25. H. Suttner, Ljubljana Mestni trg št. 25.

Lastna protokolirana tovarna ur v Švici.

Največja zaloga ur, juvelov, zlatnine in srebrnine.

Tovarniška znamka „IKO“ Zastopstvo tvornice ur „ZENITH“.

CENIKI ZASTONJ IN POŠTNINE PROSTO!

Novinka z dovršenim trgovskim tečajem išče službe

korespondentije ali blaginjarke
večja slovenščine in nemščine ter stenografije in strojepisa. Nastop s 1. septembrom ali še prej. 2702

Vprašanja pod pošto ležeče „št. 17.“ Nova Vas pri Rakeku.

Trgovina

v večjem, zelo prometnem kraju na hrvaško-štajerski meji, obstoječa 40 let, se zaradi drugega podjetja daje obenem z opravo in blagom v zakup. — Potrebni kapital 8000 kron.
Vprašanja pod „št. 6/2703“ na upravn. „Slov. Naroda“. 2703

Mirni stranki brez otrok se odda v suterenu vile na Erjavčevi c. 24

stanovanje

z eno sobo in kuhinjo. 2740

.. Pojasnila ravnotam pri lastniku. ..

Izurjenega stenografa

in strojepisca, eventualno stenografino išče pisarna dr. Ferd. Müllerja odvetnika v Celovcu.

Ponudbe s sliko. Vstop takoj ali pozneje. 2706

Za najino podružnico, trgovino z mešanim blagom in deželnimi pridelki v Letušu v Savinski dolini, išče va

vodjo

ki naj bode star vsaj 24. let. Nadalje sprejmeva tudi mlajšega 2706

pomočnika

za trgovino z mešanim blagom. Norbert Zanier & sin, St. Peter v Savinski dolini. 2705

Vizitnice

v elegantni obliki priporoča Narodna tiskarna.

Ivan Jax & sin

v Ljubljani, Dunajska cesta 17
priporoča svojo bogato zalogo

vozniških koles

šivalni stroji

Brezplačni kurzi za vezenje v hiši.
Pisalni stroji „ADLER“,
Pletilni stroji vseh velikosti.

Ljubljana,
Marije Ter.
cesta št. 11
: (Kolizej). :

Fr. Kapus

Ljubljana,
Marije Ter.
cesta št. 11
: (Kolizej). :

Zaloga pohištva in tapetniškega blaga.

Zaloga spalnih ter jedilnih sob
: v različnih najnovejših slogih. :
Vsakovrstno drugo pohištvo.
Priznana solidno blago
ter najnižje cene.
Zajamčeno trpežni izdelki.

Otomane, divani in žimnice
različne kakovosti.
Velika izbira 3408
otroških vozičkov,
vsakovrstnih slik, ogledal itd.

Vso noč
odprta kavarna
„MERKUR“
„MERKUR“
Izlakar Marija
Viktor.

NA IZBIRO pošilja tudi na deželo:
Krasne
BLUZE krila, kostume,
nočne halje,
perilo in vsako
modno blago.
Zelo solidna trdka:
M. Krištofič - Bučar
Ljubljana, Stari trg 9. Lastna hiša.
Neprekosljiva v
otroških oblekah
: in krstni opravi. :

Teodor Kunc
Ljubljana,
Prešernova
ulica št. 5
I. nadstr.
Damski modni salon
Izdelovanje
najfinejših
angleških
kostumov,
paletotov,
franc. toalet itd.

Ventilni vozovi.

14/18, 24/28 in 40/45 HP

se dobavijo lahko takoj.

Brezventilni vozovi

25/30 in 30/35 HP

na kratek dobavni rok.

Liberška tvornica avtomobilov dr. z o z. Liberce.

Zastopstvo za Kranjsko:

Karel Čamernik & Ko., Ljubljana.